

WAASAN PÄIVÄLEHTI

**Jorma Panula tuo kapelli-
mestarit Vaasaan**
Sivu 3

Miljoona potilasturvallisuudelle
Sivu 2

Lätäkkö
Sivu 7

PAIKALLISUUTISET

KUNTSI

Valon ja varjon taikaa Vaasassa – Marja Pirilän Camera Obscura lumoa

Syksyn hämärän saapuessa Vaasaan syttyy Kuntsin modernin taiteen museossa ainutlaatuinen valomagia. 19. syyskuuta 2026 avautuu laaja näyttely Marja Pirilä – Camera Obscura, joka jatkuu 9. tammikuuta 2027 saakka.

Marja Pirilä (s. 1957 Rovaniemellä) kuuluu suomalaisen valokuvataiteen kärkinimiin. Yli 30 vuoden ajan hän on käyttänyt camera obscura -tekniikkaa ja luonut runollisia, monitasoisia kuvia, joissa valo ja pimeys, sisä- ja ulkotila, luonto ja kaupunki kohtaavat. Näyttelyssä nähdään muun muassa pitkäkestoinen Sisätila/ulkotila (vuodesta 1996), Strindbergin huoneissa Ranskasta, Milavida Tampereen tyhjistä palatsista sekä Puhuva talo. Mukana on myös kolmiulotteisia teoksia yhteistyössä Petri Nuutisen kanssa.

Taidetta täydentävät Tapani Rinteen äänimaisemat, ja näyttely on valittu Taidetestaajien ohjelmistoon. Liput 15/9/0 euroa.

Lumoava matka valon ja varjon salaperäiseen maailmaan – ehdoton elämys.

Lähde: Vaasa.fi / Kuntsin modernin taiteen museo

WÄRTSILÄ

Sairaala, joka purjehtii sinne missä apua tarvitaan – Wärtsilä turvaa Mercy Shipsin toimintaa

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

Eduskuntavaalit tulossa

Muutaman kuukauden päästä Suomessa järjestetään eduskuntavaalit.

Kyse ei ole vain ideologioista ja visioista, vaan kovaksi muuttuneesta taloudellisesta todellisuudesta: julkisen talouden alijäämä on noin kymmenen miljardia euroa. Seuraavan hallituksen on ratkaistava tämä – joko leikkaamalla menoja, korottamalla veroja tai näiden yhdistelmällä.

Vaalikeskusteluissa kuulemme todennäköisesti tuttuja viestejä. Sosiaalidemokraatit ilmoittavat, etteivät eläkeläiset saa joutua leikkausten tai veronkorotusten kohteeksi.

Toiset puolueet korostavat, että lapsiperheillä on jo vaikeaa ja he tarvitsevat päinvastoin lisää tukea, koska Suomi tarvitsee lisää lapsia. Koulutus, koulut ja yliopistot ovat tulevaisuus ja siksi ne on suojattava ja vahvistettava. Puolustus ei saa heikentyä leivottomassa maailmassa – se tarvitsee lisää resursseja. Maataloutta on vaalittava oma-varaisuuden vuoksi. Ja toimeentulotuen varassa elävät eivät saa kantaa taakkaa. Lista jatkuu.

Lähes jokainen intressiryhmä kuulee, että juuri heidät on suojattu. Ja äänestäjät, kukin omalta osaltaan, menevät urnille tietäen, että kymmenen miljardia on poistettava – mutta ei heiltä itseltään. Tämä ei ole enää kestävää. Suomi ei voi ratkaista rakenteellista alijäämää suojelemalla kaikkia ryhmiä samanaikaisesti. Luvata kaikille kaikkea on sama kuin luvata ei mitään todellista.

Nyt tarvitaan poliittista rohkeutta: realistinen ja läpinäkyvä suunnitelma siitä, miten alijäämä poistetaan ilman, että se vain siirretään tuleville sukupolville.

Tarvitsemme puolueita ja ehdokkaita, jotka uskaltavat sanoa, mitä todella on tehtävä – ja mitkä prioriteetit ovat välttämättömiä. Ei siksi, että se olisi suosittua, vaan siksi, että se on välttämätöntä. Suomi on selvinnyt vaikeista ajoista aiemminkin. Tällä kertaa kyse on siitä, että valitsemme johtajia, jotka ottavat vastuun kokonaisuudesta, eivät vain omista äänestäjäryhmistään.

Älä siis äänestä sitä, joka lupaa eniten juuri sinulle. Äänestä sitä, joka näyttää uskottavan tien sille, miten koko maa voi seistä vakaalla taloudellisella pohjal.

Kun sairaalaa ei ole mahdollista rakentaa potilaiden luo, sairaala voi lähteä merelle. Nyt kahden Mercy Ships -järjestön sairaalalaivan toimintavarmuutta vahvistetaan suomalaisella teknologialla.

Wärtsilä on solminut kansainvälisen Mercy Ships -hyväntekeväisyysjärjestön kanssa uudet pitkäaikaiset huoltosopimukset. Sopimus jatkaa Global Mercy -sairaalalaivan huoltoyhteistyötä viidellä vuodella. Kyseessä on maailman suurin varta vasten siviilisairaalaksi rakennettu sairaalalaiva. Lisäksi Wärtsilä huoltaa uutta Africa Mercy II -aluusta kolmen vuoden ajan. Molemmissa laivoissa on Wärtsilän moottorit.

Sopimuksiin kuuluvat muun muassa varaosat, huoltopalvelut, miehistön koulutus sekä digitaalinen ennakoiva kunnossapito. Wärtsilän Expert Insight -palvelu hyödyntää analytiikkaa ja tekoälyä mahdollisten teknisten ongelmien havaitsemiseen jo ennen kuin ne muuttuvat häiriöiksi.

Global Mercyssä on kuusi leikkaussalia ja noin 200 potilaspaiikkaa. Mercy Ships tarjoaa maksutonta kirurgista hoitoa ja kouluttaa samalla paikallisia terveydenhuollon ammattilaisia erityisesti Afrikan alueilla, joilla terveyspalvelujen saatavuus on rajallinen.

Laivojen luotettava toiminta on tässä tehtävässä elintärkeää: kun koneet toimivat, sairaala voi jatkaa matkaansa – ja apu pääsee perille. Lähde: Wärtsilän tiedote 3.9.2026 Kuvateksti: Global Mercy™, Africa Mercy II:n prototyyppi, saapui hiljattain Ghanaan Länsi-Afrikkaan © Mercy Ships

JOAKIM STRAND: Miljoonapotti potilasturvallisuudelle – Pohjanmaa sai tärkeän budjettivoiton

Tiukkojen budjettineuvottelujen keskeltä Pohjanmaalle tuli iloinen uutinen. Asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistyölle on luvassa aiempaa vakaampi rahoitus, kertoo ministeri Joakim Strand

Hallitus on sopinut vuoden 2027 talousarviosta, ja sen yhteydessä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskukselle osoitetaan 1,1 miljoonan euron rahoitusjärjestely. Vaasassa toimivan keskuksen tehtävänä on kehittää sosiaali- ja terveydenhuollon turvallisuutta koko Suomessa sekä tuottaa tietoa turvallisuuden parantamiseksi.

Keskus julkaisi alkuvuodesta 2026 Suomen ensimmäisen kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuuden tilannekuvaraportin. Siinä tarkastellaan muun muassa turvallisuuteen liittyviä rakenteita, toimintatapoja ja alueellisia eroja.

Budjettipäätös tuo Pohjanmaalle myös muita merkittäviä investointeja. Vaasan yliopiston tutkimusinfrastruktuuria vahvistetaan miljoonalla eurolla, ja Vaasan seudun infrastruktuurihankkeisiin osoitetaan niin ikään miljoona euroa.

Liikenteen kannalta suuri uutinen on 19 miljoonan euron valtuus valtatie 8 Bäcklidenin ja Brännbackenin välisen osuuden leventämiseen.

Ministeri Joakim Strandin mukaan kokonaisuus vahvistaa tutkimusta, osaamista, turvallisuutta ja alueen kasvumahdollisuuksia.

Pohjanmaan kannalta viesti on vahva: turvallisempaan terveydenhuoltoon ja vahvempaan tulevaisuuteen investoidaan yhtä aikaa. Lähde: RKP 1.9.2026

VAASA Tule testileisöksi Kaupunginteatteriin – ainutlaatuinen tilaisuus! Vielä ehtii ilmoittautua!

Haluatko istua auditoriossa, kun näyttelijät harjoittelevat ensi-iltaa varten? Vaasan kaupunginteatteri etsii nyt testileisöä kaudelle 2026–2027. Saat seurata valmistavia harjoituksia täysin ilmaiseksi ja antaa vastineeksi palautetta kokemuksistasi.

Rekisteröityminen on vapaaehtoista eikä sido sinua mihinkään. Teatteri ottaa sinuun yhteyttä tarvittaessa, jopa lyhyellä varoitusaajalla, ja pyrkii jakamaan paikat reilusti. Rekisteröidy lomakkeen kautta vaasa.fi – se vie vain muutaman minuutin. Ilmoittautumisen määräaika on 7. syyskuuta 2026.

Täydellinen tilaisuus teatterin ystäville päästä lähemmäs kullissien takana tapahtuvaa luovaa työtä. Lähde: vaasa.fi

VAASA Vaasassa etsitään talviagenteja – nyt kaupunkilaiset pääsevät testaamaan talvihoitoa

Onko Vaasassa helppo kävellä ja pyöräillä talvella? Entä miten toimivat pääreitit silloin, kun

Photo Supplement

Ilmestysnumero 1: **WÄRTSILÄN SANOMAT** 33. vuosikerta
Waasan Päivälehti
N:o 150 Maanantai 6. syyskuuta 1939 N:o 150

Photo Supplement
Suuri vaali-ilta.
Englanti ja Ranska auttavat Puolaa.

Englanti aloitti sotatilan eilen klo 11 ja Ranska klo 17.

Englannin parlamentti kokoontui ilmahälytysten kälkussa.

Kuningas ja Chamberlain puhuivat Brittiläisille imperatorille.

Saksa kiellettiin keskeyttämään viikkokirje.

Kahdessa viikossa **HITLER** jättää muisteen **PUOLAN**.

3.9.1939

HYVINVOINTIALUEET

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Oma lääkäri yhä useammalle – Pohjanmaa laajentaa oma-tiimimallia

Voisiko tuttu lääkäri jälleen tuntea potilaansa? Pohjanmaan hyvinvointialue laajentaa omatiimien ja omalääkärrien toimintaa. Tavoitteena on tehdä erityisesti paljon terveyspalveluja tarvitsevien potilaiden hoidosta jatkuvampaa ja sujuvampaa.

Omatiimit ovat toimineet jo jonkin aikaa Vaasan terveystakeskuksesta. Syyskuussa valmistelu alkaa Mustasaarella ja Pietarsaarella, ja varsinainen pilotointi käynnistyy tammikuussa 2027. Tämän jälkeen mallia kehitetään vaihteittain koko Pohjanmaan alueella.

Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt hankkeeseen 1,7 miljoonan euron rahoituksen. Erityinen painopiste on pitkäaikaissairaiden hoitopoluissa.

Käytännössä potilas kuuluu omaan tiimiin, johon kuuluu lääkäri ja hoitajia. Ensisijainen vastuu on omalla lääkärillä, mutta tarvittaessa potilas voi asioida myös saman tiimin toisen ammattilaisen kanssa. Näin hoidon kokonaisuus pysyy tiimin hallussa, vaikka sama henkilö ei aina olisi vastaanotolla.

Tavoitteena on myös vähentää päivystyskäyn-tejä ja hoidon tarpeen arvioinnin kuormitusta. Äkilliset uudet vaivat hoidetaan kuitenkin edelleen normaalin hoidon tarpeen arvioinnin kautta.

Pohjanmaalla uskotaan, että tuttu tiimi lisää luottamusta ja tekee hoidosta vähemmän kuormittavaa myös ammattilaisille.
Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialue, tiedote

HINKUYSKÄ

Hinkuyskä nostaa päätään Pohjois-Pohjanmaalla – voimakas yskä voi olla varoitusmerkki

Vanha tuttu hengitystieinfektio on jälleen liikkeellä. Pohjois-Pohjanmaalla on todettu viime aikoina yksittäisiä hinkuyskätapauksia ja pieniä, rajattuja epidemioita. Tapauksia on ollut muun muassa Oulussa ja alueen eteläosissa useissa eri kunnissa.

Tilanne osuu aikaan, jolloin koulut ovat alkaneet ja erilaiset hengitystieinfektiot leviävät tavallista enemmän. Pohde muistuttaa kuitenkin, että suurin osa tällä hetkellä liikkuvista flunssis-

ta on tavallisten virusten aiheuttamia.

Hinkuyskä on Bordetella pertussis -bakteerin aiheuttama tartuntatauti, joka leviää pisaratartuntana. Tyypillinen oire on puuskittainen ja pitkittyvä yskä. Jos henkilö tietää altistuneensa hinkuyskälle ja saa flunssan kaltaisia oireita 1–3 viikon kuluessa, terveydenhuoltoon kannattaa olla yhteydessä.

Suurimmalle osalle vanhemmista lapsista ja aikuisista tauti on lähinnä erittäin ikävä ja pitkäkestoinen. Alle kuuden kuukauden ikäisille vauvoille se voi kuitenkin olla vakava.

Rokotukset ovat tärkeä suoja. Suomessa raskana oleville on vuodesta 2025 lähtien tarjottu hinkuyskää vastaan suojaavaa rokotetta osana kansallista rokotusohjelmaa. Tavoitteena on antaa vastasyntyneelle suoja jo ennen kuin vauva itse ehtii saada ensimmäiset rokotuksensa.

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue/
Pohde,

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

Voisiko vanhempi tunnistaa lapsen korvatulehduksen kotona? Vaasassa testataan uutta menetelmää

Yksi kuva lapsen korvasta voisi tulevaisuudessa säästää turhan lääkärikäynnin. Vaasan keskussaira-
laassa käynnistyy PARENT-EAR-tutkimus, jossa selvitetään, voivatko vanhemmat kuvata lapsensa tärykalvon kotona digitaalisella korvalampulla.

Tutkimukseen etsitään 40 iältään 1–3-vuotiaasta lasta, joilla on ollut vähintään yksi lääkärin toteama korvatulehdus viimeisen vuoden aikana. Tutkimukseen eivät voi osallistua lapset, joilla on tai on ollut korvien putkitus. Tutkimukseen osallistuvan vanhemman tulee puhua hyvää suomea, koska tutkimusmateriaalit ja käytettävä ohjelmisto ovat suomenkielisiä.

Puolet perheistä saa käyttöönsä ”The Ear Puffin” -laitteen sekä opastuksen sen käyttöön ja tärykalvokuvien tulkitsemiseen. Jos lapselle myöhemmin tulee korvatulehdukseen sopivia oireita, vanhempi voi kuvata tai videoida tärykalvon kotona ja arvioida koulutuksen perusteella, tarvitaanko lääkärin arviota.

Kuvat ja videot analysoidaan myös tekoälyn avulla ja tuloksia verrataan asiantuntijapaneelin arvioihin.

Tavoitteena ei ole korvata lääkäreitä, vaan vähentää tarpeettomia päivystyskäyn-tejä ja helpottaa perheiden arkea. Seuranta kestää 5–9 kuukautta ja päättyy toukokuussa 2027.

Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialue,

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Melkein kaikki mitä haluat
tietää 14 sivulla
vpress.fi

UUTISET

lunta, jäätä ja liukkaita riittää? Vaasan kaupunki etsii nyt innokkaita liikkujia ”talviagenteiksi” arvioimaan talvikunnossapidon laatua ja esteettömyyttä.

Talviagentit havainnoivat kävelyn ja pyöräilyn pääreittien olosuhteita ja raportoivat niistä. Saatujen havaintojen perusteella talvikunnossapitoa voidaan kehittää. Erillisiä matkoja ei tarvita: tavalliset työ-, asiointi- ja vapaa-ajan matkat sekä kävely- ja pyöräilylenkit riittävät.

Tänä talvena kaupunki haluaa saada entistä monipuolisemman kuvan talviliikkumisen sujuvuudesta. Mukaan toivotaan siksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden lisäksi myös rollaattorin tai pyörätuolin käyttäjiä sekä lastenvaunujen kanssa liikkuvia. Näin voidaan arvioida, kuinka esteetömiä reitit todella ovat erilaisissa tilanteissa.

Talviagenttitoimintaa on järjestetty Vaasassa jo kahden talvikauden ajan. Kaudella 2025–2026 mukana oli peräti 180 jalankulkijaa ja pyöräilijää.

Uudet talviagentit saavat koulutuksen, jossa kerrotaan arvioitavista reiteistä ja arviointiperusteista. Raportointi on kaupungin mukaan nopeaa ja helppoa.

Toiminta kuuluu Vaasan pyöräilyallianssiin. GRK vastaa tehostetun talvikunnossapidon urakasta ja Sitowise asiakastytyväisyyden mittaamisesta talviagenttien avulla. Vaasan kaupunki järjestää koulutukset ja mahdolliset tapaamiset.

Talviagentiksi voi ilmoittautua 20. syyskuuta 2026 mennessä. Aktiivisten agenttien kesken arvotaan kuukausittain palkinnoksi lahjakortteja.
Lähde: Vaasan kaupunki

JORMA PANULA

Legendaarinen mestari kutsuu taas: Juhlakilpailu tuo Euroopan lupaavimmat kapellimestarit Vaasaan 2027!

Vaasan kaupungintalon juhlasalissa soi jälleen klassisen musiikin tulevaisuus. X Jorma Panulan kansainvälinen kapellimestarikilpailu järjestetään kymmenennen kerran 31. elokuuta – 4. syyskuuta 2027 – ja kyseessä on juhlavuoden kilpailu!

Euroopan arvostetuimpiin kuuluva kilpailu on järjestetty vuodesta 1999 lähtien kolmen vuoden välein. Kapellimestari, säveltäjä ja akateemikko Jorma Panula (s. 1930) on ollut taiteellisena johtajana ja tuomariston puheenjohtajana alusta asti. 96-vuotias mestari jatkaa yhä aktiivisesti työtään ja kutsuu nyt jälleen nuoria lahjakkuuksia Vaasaan.

BOTNIA INDUSTRIAL DAY

Teollisuuden jättimäiset investoinnit tuovat Vaasaan uuden teollisuustapahtuman – Bot- nia Industrial Day 8.9.2026 kutsuu mukaan kasvun ytimeen!

Pohjanmaa kuohuu teollisuuden voi-
maa. Satojen miljoonien eurojen da-
takeskusinvestoinnit ja energiaklu-
sterin miljardiluokan hankkeet
muuttavat länsirannikkoka Suomen
nopeimmin kasvavaksi teollisuusa-
alueeksi. Nyt nämä mahdollisuudet
kootaan yhteen katujen alle: Botnia
Industrial Day järjestetään tiistaina
8. syyskuuta 2026 Vaasan kaupun-
gintalolla klo 9–17.

Yksi päivä. Aitoa tietoa. Aitoja kohtaamisia.
Aitoja mahdollisuuksia.

Tapahtuma kokoaa yhteen ihmiset, han-
kkeet ja teknologiat, jotka muovaavat te-
ollisuuden kasvua, energiamurrosta ja
infrastruktuuria. EnergyVaasa-alueella to-
imii jo yli 180 yritystä, jotka työllistävät yli
13 000 ammattilaista. Alueelle on suunnit-
teilla 1,9 miljardin euron investoinnit vuo-
teen 2030 mennessä. Tämä on paikka, jossa
tulevaisuus tehdään nyt.

Miksi juuri Botnia Industrial Day?

Osallistuja säästää aikaa: tärkeimmät
päättökentekijät, hankkeiden vetäjät ja
alan asian-tuntijat löytyvät saman katon
alta. Saat tuoretta markkinanäkemyksiä
energiamurroksesta, älykkästä teollisu-
udesta ja datakeskuksista. Et kuule muu-
toksesta jälkikäteen – olet siellä, missä se
tapahtuu.

Teemat kattavat laajan kirjon: uusiutuva
energia, akkuteollisuus ja energian va-
rastointi, smart industry & AI, sähkövo-
imatekniikka, satamat ja logistiikka,
teollisuuspalvelut, huoltovarmuus sekä da-
takeskukset ja digitaalinen infra.

Vuoden 2025 ensimmäinen tapahtuma
keräsi jo viitisensataa ammattilaista Vaa-
san kaupungintalolle. Palaute oli innostu-
nutta: arvokkaat kohtaamiset, asiantunti-
japuheenvuorot ja paneelit tarjosivat juuri
sitä, mitä odotettiin. Nyt 2026-tapahtuma
rakentuu saman positiivisen hengen vara-
an.

Ilmainen rekisteröityminen ammattilaisil-
le tekee osallistumisesta helppoa. Näytteil-
leasetta-jat pääsevät esittelemään ratka-
isujaan kasvavan ekosysteemin keskellä.
Kumppaneina ovat muun muassa Danfoss,
Hitachi Energy, VEO ja Wärtsilä – alueen
teollisuuden kärkinimet.

Pohjanmaa ei ole enää vain osa Suomea –
se on yksi Euroopan teollisuuden kasvun
mootoreista. Jos haluat olla mukana tule-
vissa hankkeissa, 8. syyskuuta 2026 on päi-
vä, jolloin kannattaa olla paikalla Vaasan
kaupungintalolla.

Tule mukaan rakentamaan kestävää ka-
svua ja kilpailukykyistä teollisuutta!

Lähde: <https://botniaindustrialday.expo-mark.fi/>

Kilpailuun valitaan 20 osallistujaa alle 40-vuo-
tiaista hakijoista EU-maista, Isosta-Britanniasta,
Sveitsistä, Norjasta ja Islannista. Hakuaika on
1.12.2026–28.2.2027. Vuonna 2024 hakemuksia
tuli noin 150 yhdeltätoista maasta. Orkestereina
toimivat Vaasan kaupunginorkesteri ja Jyväskylä
Sinfonia.

Samalla järjestetään toisen kerran MINIKA-
PU-kilpailu nuorille (alle 20-vuotiaille) kapelli-
mestariopiskelijoille 1.–4. syyskuuta 2027. Se on
avoin Suomessa asuville suomalaisille ja ulkoma-
alaisille opiskelijoille. Tavoitteena on herättää
kiinnostusta kapellimestarin ammattiin ja avata
ovia nuorille lahjakkuuksille.

Vaasan kaupungintalon juhlasali on historial-
linen tapahtumapaikka, jossa on järjestetty
konsertteja vuodesta 1883. Kilpailu vahvistaa
Vaasan asemaa klassisen musiikin kaupunkina ja
tuo kaupunkiin kansainvälisiä vieraita. Tuoma-
ristoon kuuluvat Panulan lisäksi muun muassa
Sian Edwards (Iso-Britannia), Bjarte Engeset
(Norja), Anna-Maria Helsing (Suomi) ja Pietro
Rizzo (Italia).

Lähde: panulacompetition.fi

VAASA

Vaasan tori uudistuu – ensi keväänä alkaa suuri muutos

Illustration: LOCI landscapearkkitehtit

Vaasan keskustan sydän on saamassa uuden ilme-
en. Kauppatorin uudistus etenee nyt rakennussuun-
nitelman hyväksymiseen. Kaupunkiympäristölau-
takunta käsittelee suunnitelmaa 9. syyskuuta 2026,
ja jos suunnitelma hyväksytään, toteutuksen val-
mistelu käynnistyy ensi kevättä varten. Rakentami-
sen on tarkoitus alkaa keväällä 2027 ja uudistuksen
valmistua vaiheittain vuoteen 2029 mennessä.

Tavoitteena on tehdä torista kaikkien yhteinen olo-
huone. Kauppatorille tulee uusia oleskelu- ja leikki-
paikkoja, istutuksia, lisää valaistusta, maisemakei-
nuja ja pelillisiä toimintoja. Torikauppa kuitenkin
säilyy uudistetun kokonaisuuden aktiivisena osana.

Myös esteettömyyttä parannetaan. Suunnitelmassa
on uusia esteettömiä kulkureittejä, pyöräpysäköin-
tiä ja uudistettavia joukkoliikenteen pysäkkejä. To-
rille varataan lisäksi paikkoja uusille paviljongeil-
le, joihin voisi tulla esimerkiksi kahvila, esteetön
wc ja torikauppiaiden varastotiloja.

Saaristo tulee keskelle kaupunkia

Rakennustyöt alkavat suunnitelman mukaan
keväällä 2027 Hovioikeudenpuistikolta. Alueelle
tulee uusia istutuksia ja viihtyisiä oleskelupaikkoja.
Erityisen näyttävä yksityiskohta on saaristoaihei-
nen kiveys, jonka kuvio perustuu Vaasan saariston
todelliseen karttaan.

Vuonna 2028 uudistetaan Alatorin puolta, jossa nuo-
rille tulee uusia toimintoja ja pelimahdollisuuksia.
Vuonna 2029 vuorossa on Ylätori ja lasten saaristo-
teomainen leikkipaikka.

Suunnitelma pohjautuu vuonna 2022 maisema-ar-
kkitehtikilpailun voittaneeseen ”Vaasan helmi”
-ehdotukseen. Myös asukkaiden palautetta on hyö-
dynnetty suunnittelussa.

GALLERIAVIIKKO

Taide tulee lähelle – valtakunnallinen Galleriaviikko avaa ovet 72 galleriaan Vaasalainen galleria mukana

Audiogalleria_Galleriaviikko2025_kuva Vesa Ranta

Syyskuussa Suomesa tapahtuu jotain tavallisuudesta poikkeavaa. Taiteen perässä ei tarvitse matkustaa museoon tai ostaa lippua – gallerioiden ovet avautuvat ympäri maan.

Suomalainen kuvataide saa syyskuussa oman temaviikkonsa, kun valtakunnallinen Galleriaviikko järjestetään 21.–27. syyskuuta 2026. Toista kertaa järjestettävä tapahtuma levittäytyy tänä vuonna peräti 23 paikakunnalle ja 72 taidegalleriaan.

Tavoite on kunnianhimoinen mutta helposti ymmärrettävä: taide halutaan tuoda lähemmäs tavallista suomalaista.

Galleriaviikon järjestäjät muistuttavat, ettei galleriaan astuminen vaadi taidehistorian tunteista, hienoja termejä tai valmista mielipidettä. Riittää, että pää utelias.

– Taidetta voi tulla katsomaan, kokemaan ja tulkitsemaan aivan omista lähtökohdista, tapahtuman järjestäjät viestivät.

Näyttelyiden lisäksi luvasa yllätyksiä

Viikon aikana galleriat järjestävät näyttelyiden ohella muun muassa taiteilijatapaamisia, työpajoja, performansseja, konsertteja, avajaisia ja opastettuja kierroksia.

Tapahtuma-kalenterissa on esimerkiksi Järvenpäässä järjestettävä kuraattori Anna Kortelaisen luento ja Kemissä kokeellinen kananmunakuorista tehtävään biomateriaaliin keskittyvä työpaja.

Myös saavutettavuuteen pää kiinnitetty huomiota. Lahdessa Galleria Uusi Kipinä järjestää viitotomakielisen näyttelyopastuksen lauantaina 26. syyskuuta kello 13.

Yksi Galleriaviikon kiinnostavista puolista onkin juuri sen monipuolisuus. Samalla viikolla voi pysähtyä perinteisen maalauksen äärelle, osallistua työpajaan tai tutustua kokeelliseen nykytaiteeseen.

Ja mikä parasta: taide näytteleyihin ja tapahtumiin on pääsääntöisesti vapaa pääsy.

Kynnys tyvärr, taide lähemmäs

Galleriaviikko syntyi ensimmäisen kerran vuonna 2025. Tuolloin tapahtumaan osallistui yli 70 galleriaa ja ohjelmassa oli yli sata näyttelyä sekä lukuisia muita tapahtumia.

Vuoden 2026 tapahtumaa koordinoivat Muu ry, Suomen Kuvanveistäjiliitto, Suomen Taidegraafikot, Taidemaalariiliitto ja Valokuvataiteilijoiden liitto. Galleriaviikko toteutetaan Taide- ja kulttuuriviraston tuella.

Syyskuun viimeisellä viikolla kannattaa siis

tehdä pieni testi: astu sisään galleriaan, vaikkei et pitäisi itseäsi taiteihmisenä.

Saatat yllättyä siitä, mitä seinältä löytyy – ja vielä enemmän siitä, mitä teos herättää omassa mielessäsi.

Aika: 21.–27.9.2026
Paikka: 23 paikkakuntaa Suomessa, 72 galleriaa

Pääsymaksu: näyttelyihin ja tapahtumiin pääsääntöisesti vapaa pääsy

Lähde: Galleriaviikko

Vaasan taide-elämä saa oman valokeilansa – Fringe avaa ovensa Galleriaviikolla

Vaasan Sepänkyläntielle kannattaa suunnata syyskuun lopulla. Fringe-galleria on mukana valtakunnallisessa Galleriaviikossa ja tarjoaa kuristuksen nykytaiteen kokeellisempaan maailmaan.

Kun valtakunnallinen Galleriaviikko käynnistyy 21. syyskuuta 2026, mukana pää myös vaasalainen Fringe. Galleria kuuluu Suomen Galleriaviikon yli 70 osallistujan joukkoon ja tuo tapahtumaan oman, vahvasti kokeellisen näkökulmansa.

Fringe sijaitsee osoitteessa Sepänkyläntie 2, Vasa, ja se toimii Filmverkstadenin yhteydessä. Gallerian painopiste on nykytaiteessa, erityisesti kokeellisessa elokuvassa, vaihtoehtoisessa valoku-

vauksessa, liikkuvassa kuvassa ja installaatioissa.

Kyse ei siis ole aivan tavallisesta galleriasta.

Fringe kuvailee itseään taiteilijavetoiseksi galleriaksi, joka etsii rohkeasti taiteen reuna-alueita ja uusia tapoja yhdistää esimerkiksi valokuvaa, elokuvaa, valoa ja materiaalia. Näyttelyiden rinnalla galleriassa järjestetään myös elokuvanäytöksiä, äänitaidetta, live-elokuvaperformansseja, taiteilijapuheenvuoroja ja luentoja.

Lauantaina kurkistetaan kullisien taakse

Galleriaviikon Vaasan-ohjelmassa on yksi erityisen kiinnostava tapahtuma.

Lauantaina 26. syyskuuta kello 14–14.45 Fringe kutsuu yleisön pienelle kierrokselle gallerian kullisien taakse. Kierroksella tutustutaan kuvataiteilija ja kokeellisen elokuvan teki-jä Paola Guzmán Figueroan yksityisnäyttelyyn.

Tapahtuman ide om tarjota yleisölle tavallista läheisempi kuristus siihen, mitä galleriasa tapahtuu – ja millaista taidetta sen seinien sisällä syntyy ja esitellään.

Fringen toiminta sopii hyvin Galleriaviikon ajatuksen: galleriaan voi tulla ilman ennakotietoja ja antaa teosten yllättää.

Lähde: Suomen Galleriaviikko.

Vaasan tori ei siis katoa – se saa uuden elämän, jossa historia, kaupunkikulttuuri ja saariston henki kohtaavat.

Lähde: Vaasan kaupunki, 4.9.2026.

VAASA

Uudet pyörähuoltoasemat – korjaa pyöräsi tiellä

Vaasaan on avattu kolme uutta pyörähuoltoasemaa. Täällä voit täyttää renkaita, kiristää muttereita ja tehdä pieniä säätöjä kesken kierroksen. Työkalut on kiinnitetty johdoilla ja alueilla on kameravalvonta.

Asemat sijaitsevat: • Metvikpuisto (Järvenkatu 11, Café Metlahden vieressä) • Strampen-pysäköintialue Sisäsatamassa (Rantakatu 7) • Pyörähalli Matkailukeskuksessa (Ratikatu 14)

Pyörä ripustetaan korjaustelineeseen kätevää huoltoa varten. Sijoitus, joka vastaa asukkaiden toiveisiin ja tekee pyöräilystä entistä sujuvampaa.

Lähde: vaasa.fi

MUSTASAARI

Pohjanmaan kestävyyspäivä saa makua – Mustasaaren ensimmäisessä kestävän kehityksen foorumissa puhutaan ruoasta

Voiko kestävä kehitys olla myös herkullista? Mustasaaren siihen haetaan vastausta kunnan ensimmäisessä Hållbarhetsforum-tapahtumassa 24. syyskuuta.

Tilaisuus järjestetään kello 18–19.30 Mustasaaren koulutuskampuksen D-aulassa osana kunnan kestävän kehityksen työtä ja Kestävän kehityksen viikkoa.

Tänä vuonna huomio on ruoassa. ”Matprat”-keskustelussa tarkastellaan lähi- ja luomuruokaa useasta näkökulmasta. Miksi paikallisia ja luonnonmukaisia raaka-aineita kannattaa suosia? Mitä mahdollisuuksia ja haasteita niihin liittyy? Keskusteluun osallistuvat muun muassa maataloustuottajat, kunnan ruokapalvelut, ravintola-ala, koulupuutarhat ja paikallinen elintarviketuotanto.

Illan puhujina ovat SLC-toimitusjohtaja Anna Bertills, Korsholmin kunnan ruokahuolto-päällikkö Marcus Åkerblom, ravintola HÖK-omistaja Emmelie Norrgård, projektiasiantuntija Ulrica Taylor sekä paikallinen luomutuottaja Tobias

UUTISET

PUOLUSTUSVOIMAT

Suomen tuleva turvallisuusympäristö vuonna 2040: myllerryksen maailma – ja Venäjä, joka jatkaa haastamista

Suomen puolustustutkimus maalaa synkän mutta selkeän tulevaisuuden kuvan raportissaan Levottomuuden aikakausi: Suomen tulevaisuuden toimintaympäristö 2040, jonka julkaisi Puolustusvoimien tutkimuslaitos 2026.

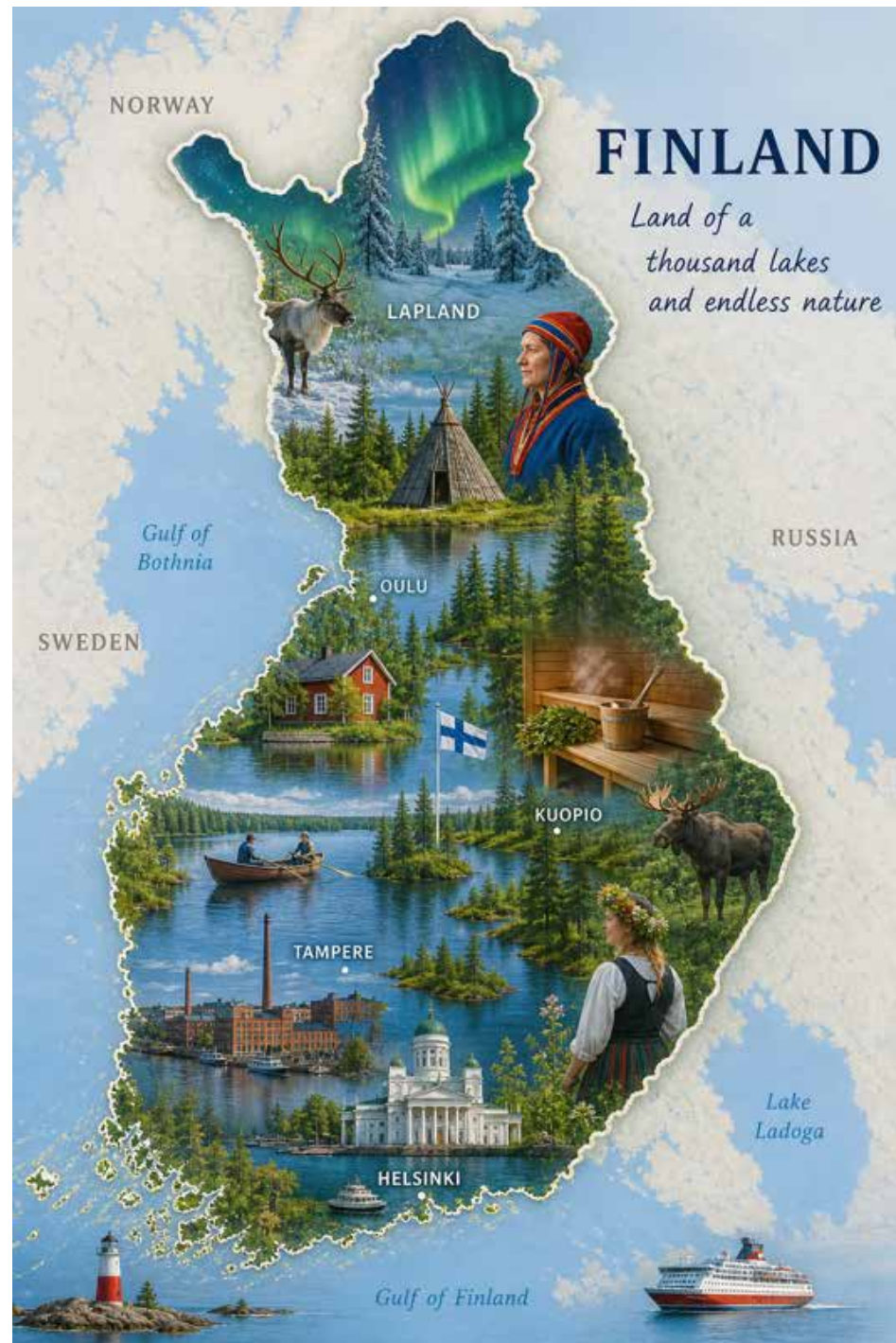
Tutkimus perustuu laajoihin kansallisiin ja kansainvälisiin työpajoihin sekä analyysiin globaaleista turvallisuustrendeistä. Se toimii jatkona aiemmalle strategisen ennakkoinnin tutkimukselle 2044 ja pyrkii vastaamaan kolmeen keskeiseen kysymykseen: mitkä voimat muovaavat Suomen turvallisuusympäristöä, miten nämä muutokset vaikuttavat maahan ja miten Suomi voi toimia yhä epävarmammassa maailmassa.

Raportti tunnistaa viisi pääasiallista vetovoimaa: suurvaltojen kilpailu, uhat välittömällä alueella, liittoumat ja kumppanuudet, sodankäynnin ja sotateknologian muutokset sekä yhteiskunta ja kokonaisvaltainen puolustus. Nämä jakautuvat 21 konkreettiseen ilmiöön, jotka yhdessä muovaavat Suomen liikkumavaraa vuoteen 2040 asti.

Venäjä fokuksessa – sivu 14: ”Venäjän suurvallan pyrkimykset”

Yksi raportin keskeisimmistä ja terävimmistä osista löytyy sivulta 14, jossa tutkijat analysoivat Venäjän jatkuvia suurvaltapyrkimyksiä. Ukrainan sodasta ja merkittävistä tappioista sekä aineellisessa maineessa Venäjän ei odoteta hylkäävän pitkän aikavälin strategiaansa: tulla nähtyksi globaalina suurvaltana, jolla on oikeus muodostaa oma vaikutuspiirinsä.

Raportissa todetaan, että Venäjä ei noudata kansainvälisiä sääntöjä tai normeja. Sen sijaan maa jatkaa vaikutusvallan tavoittelua sotilaallisen

sen voiman, poliittisen painostuksen ja naapurimaiden epävakauden kautta. Mahdollisia laajentumisen suuntia ovat entiset Neuvostoliiton tasavallat, osat Balkanista – ja joissain skenaarioissa jopa Pohjois-Eurooppa.

Tutkijat varoittavat, että Venäjä saattaa yrittää hyödyntää Yhdysvaltojen Euroopan osallistumisen heikkene mistä tulevaisuudessa. Jos Washington keskittyy enemmän Aasiaan, Moskova saattaa nähdä mahdollisuuden vahvistaa asemaansa Euroopassa, erityisesti alueilla, joilla Naton läsnäolo on hajanaisista tai poliittisesti kiistanalaisista.

Vaikka sota Ukrainassa sitoo suuria resursseja, Venäjän odotetaan jatkavan sotilaallisen kapa-

siteettinsa uudelleenrakentamista. Taloudelliset rajoitteet hidastavat prosessia, mutta eivät pysäytä sitä. Ydinaseet ovat edelleen keskeinen osa maan suurvalta-identiteettiä, ja joukkojen modernisointi jatkuu vaikeissa taloudellisissa olosuhteissa.

Raportti korostaa myös tärkeää paradoksia: sotilaalliseen uudelleenaseistautumiseen tehty investoinnit voivat aiheuttaa sisäistä epävakautta – mutta samalla vahvistaa Venäjän hallinnon otetta väestöstä, jos suurvallan asema nähdään kansallisenä tavoitteena, joka on uhrauksen arvoinen.

Yhteenveto: Suomen on navigoitava maailmassa, jossa ei ole selkeitä sääntöjä

Tutkimus maalaa tule-

vaisuuden, jossa epävarmuus, nopea muutos ja geopolittinen myllerryys ovat normi. Suomen on siksi vältettävä lyhytnäköisiä reaktioita ja rakennettava puolustusjärjestelmä, joka toimii harmaalla alueella sodan ja rauhan välissä – alueella, jossa Venäjä jo toimii.

Naton jäsenenä Suomella on suuremmat mahdollisuudet vaikuttaa tulevaisuuteensa, mutta myös suurempi vastuu. Suurvaltojen kilpailu, teknologiset harppaukset ja ilmastomuutos tarkoittavat, että maan on oltava valmis useisiin rinnakkaisiin kriiseihin.

Lähde: Puolustusvoimien tutkimuslaitos, Era of Levotus: Finnish Future Operating Environment 2040 (2026).

UUTISET

Mara. Lyhyiden puheenvuorojen jälkeen vuorossa on paneelikeskustelu.

Myös käytännön asioille on tilaa. Stormossen järjestää leikki-mielisen lajitteluhaasteen ja kertoo vuoden 2027 jätehuollon muutoksista.

Illan kruunaavat koulupuutarhojen raaka-aineista valmistetut maistiaiset sekä Vuoden kestävän kehityksen teko 2026 -palkintojen jako.

Kestävä kehitys voi siis alkaa läheltä – omasta ruoasta, omista valinnoista ja omasta kotikunnasta.

Lähde: Mustasaaren kunta, 2026.

MAALAHTI ja MUSTASAARI Sosiaalinen keskiviikko – yritykset ja työnhakijat tapaavat

Keskiviikkona 16. syyskuuta klo 18–20 järjestetään Social Wednesday – Meet & Connect Mustasaari Education Campu-silla Smedsbyssä. Tapahtuma on suunnattu paikallisille yrityksille ja kansainvälisen taustan omaaville työnhakijoille.

Ohjelmaan kuuluu tervetuliaissanoja, inspiroivia puheita työnantajilta ja uusilta suomalaisilta, seurustelua ja kahvia. Tavoitteena on laskea työelämän kynnystä kasvokkain tapahtuvien tapaamisten kautta.

Yritykset rekisteröityvät viimeistään 2. syyskuuta malax.fi-päivän linkin kautta. Työnhakijat osallistuvat kutsusta. Paikkoja on rajallisesti. Yhteyshenkilö: Pamela West-Masilwa, 040 655 1864.

Lähde: malax.fi

MAALAHTI Kulttuurikokoukset alkavat eteläisessä Pohjanmaassa – ensimmäinen kokous Maalahdessa

Kaskisgen, Korsnäsän, Kristiinankaupungin, Maalahden ja Närpiön kulttuuritoimijoilla on nyt yhteinen kokoontumispaiikka. Säännöllisiä kokouksia järjestetään kahden kuukauden välein eri kunnissa.

Ensi-iltatilaisuus pidetään maanantaina 7. syyskuuta klo 9–11 Malaktassa Maalahdessa. Ohjelmassa: kansanedustaja Mikko Ollikainen, käynnissä olevien projektien esittely ja yhteiskeskustelu. Aamukahvi tarjoillaan.

Lisätietoja löytyy Facebook-tapahtumasta. Tervetuloa rakentamaan verkostojaa ja yhteistyötä!

Lähde: malax.fi

MUSTASAARI Kirjastoauto muuttaa aikatau-

UUTISET

LÄTÄKKÖ

Lätäkön ohjelma on valmis: luvassa taikunta, seikkailuja, musiikkia ja mustekaloja

Vaasan kaupungin kulttuuri- ja kirjasto-palveluiden tuottama tapahtumakokonaisuus Lätäkkö – lasten kulttuuriviikot tuo jälleen runsaasti tekemistä ja elämyksiä lapsiperheille koko lokakuun ajan.

Lätäkkö on täynnä työpajoja, lasten taidetta, konsertteja, tanssia ja laulua, satutuokioita ja museokierroksia. Lätäkköohjelmaa järjestetään lapsiperheille, varhaiskasvatukselle ja alakouluille eri puolilla kaupunkia. Suurin osa ohjelmasta on maksutonta.

Taianomaiset avajaiset 1.10. klo 17–19.30 pääkirjastolla

Lätäkkö käynnistyy 1.10. aamupäivällä Taikuri Karin avajaskiertueella Suvilahden koulun oppilaille ja Teeriniemen päiväkodin lapsille. Kiertueen tarjoaa kulttuuripalvelut. Vaasan museoiden etkoilla pääsevät päiväkodit ja koulut osallistumaan taidetyöpajoihin.

Koko perheelle suunnatussa avajaistapahtumassa 1.10. klo 17.00–19.30 pääkirjastolla esiintyy Taikuri Kari klo 18.00. Avajaisohjelmassa lisäksi tanssia, Studio Lätäkön avajaiset, Myrskyn silmässä -pakopeli

ja runsaasti muuta mukavaa ohjelmaa.

Avajaisissa esitellään TaiKonin yhteisötaideteos, johon voi osallistua koko Lätäkön ajan. Pääkirjaston lastenosastolla juhlistaan monin eri tavoin Nalle Puhin 100-vuotista taivalta. Hyvinvointiyksikön organisoimaan toimintaan kuuluva Lorunen kirjoituskampanja kutsuu loruilemaan. Hyvän mielen voi saada kirjaston pihalla erilaisilla tehtävapistellä ja kirjastoon voi jättää pullopositiiviestin.

Merihirviön nimikilpailu ja Vaakkoset – Vaasan omat aakkoset

Kristillisen koulun oppilaat tekivät viime vuoden Lätäkköön komean maskotin, viisimetrisen merihirviön. Merihirviön nimikilpailu avataan 1.10. ja se päättyy 15.10. Osallistujien kesken arvotaan kirjpalkintoja.

Merihirviön nimipäiväjuhlia vietetään koko perheen tapahtumassa lauantaina 17.10. klo 10.30–13.00 pääkirjaston Draama-salissa tarinan kerronnan ja meriseikkailujen hengessä sisällä sekä ulkona.

Vaasan täyttäessä 420-vuotta on aika luoda Vaasalle omat aakkoset. Siispä 2.10. klo 14.00–

16.30 kootaan yhdessä Vaakkoset pääkirjaston Draama-salissa.

Studio Lätäkössä viihtyy koko perhe

Lokakuun ajan voi harrastaa omatoimista taiteilua Studio Lätäkössä (Matilda-tilassa), joka on avoinna kirjaston aukioloaikoina. Siellä on esillä Satamapuiston ja Pikku-Kasarmien päiväkotien sekä nuorisopalveluiden kesätaiteilijoiden teoksia ja koristeita. Studio Lätäkössä on lisäksi mahdollisuus omatoimiseen taiteiluun tai Hietalahden koulun oppilaiden kehittämän Lätäkkö-lautapelin pelailuun. Ratkaista voi myös Länsimetsän koulun 6 A-luokan suunnitteleman Myrskyn silmässä -pakopelin.

Lätäkössä lauletaan: yhteislauluilta lastenlaulujen parissa

Lätäkkö kutsuu myös laulamaan yhdessä lastenlauluja. Haitarimuija Aila Ala-Aho laulattaa yleisöä syyslomalla 15.10. klo 18–19.30 Draama-salissa pääkirjastolla. Silloin askarellaan myös rytmisoittimet, joten kannattaa ottaa oma pikkupurkki mukaan.

Taideloiskahdukset -lapsiperheiden lauantait pääkirjastolla

Taideloiskahdukset tarjoavat mieleenpainuvia kulttuurikokemuksia lapsi-

perheille.

3.10. klo 10.30–13.00: Vips-päästäisen mukana tutustutaan syksyiseen metsään ja sen eläimiin sekä kasveihin. Kvarken naturskolanin tehtävapistellä touhutaan sisällä ja ulkona.

10.10. klo 10.30 & klo 12.00: Lätäkön rytmit -konserteissa osallistujat pääsevät tutustumaan erikoisiin soittimiin ja soittotapoihin multi-instrumentalisti Julius Rantalan johdolla: klo 10.30 konsertti juonnetaan suomeksi ja ruotsiksi ja klo 12 englanniksi. Työpajassa päästään tunnelmoimaan vesimaalauksen parissa.

Lätäkön tavoitteena on tarjota lapsille ja perheille mahdollisuus päästä tuottamaan ja kokemaan taidetta. Laaja verkosto lasten ja perheiden parissa toimivia tahoja ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa ohjelmaa. Lisäksi varhaiskasvatus ja koulut osallistuvat Lätäkön tuottamiseen ja heille myös suunnataan ohjelmatarjontaa. Studio Lätäkön Toivomuslätäköön voi jättää terveisiä ja toiveita tulevia Lätäköitä varten.

Koko ohjelma julkaistaan Vaasan kaupungin kulttuuripalveluiden sivuilla: vaasa.fi/latakko.

Vaasan kaupunki, lehdistötiedote 28.8.26

UUTISET

luja – tarkista pysäkki

Maanantaista 24. elokuuta 2026 alkaen Mustasaaren matkpuhelimien uusi aikataulu tulee voimaan. Muutoksia on tehty muun muassa Helsingbyssä, Norra Vallgrundissa, Petsmossa ja Vassorissa.

Päivitetty aikataulu on saatavilla ensi viikosta alkaen liikkuvassa kirjastossa, kunnalliskirjastossa ja korsholm.fi/valfard/biblioteket/korsholms-bokbuss.

Varmista, ettet missaa tavallista kierrostasi – tarkista uusi aikataulu hyvissä ajoin etukäteen!

Lähde: korsholm.fi

MAALAHTI

Maalahden juhlaviikko lähtee käyntiin: Merenkurkun maailmanperintö täyttää 20 – Bergössä seikkailuja tarjolla 12.-20.9.26!

Syyskuussa Maalahti juhlii Merenkurkun maailmanperintöä, joka täyttää 20 vuotta. Ainutlaatuinen saaristo, joka on ollut Unescon listalla yhdessä Ruotsin Höga Kustenin kanssa vuodesta 2006, tarjoaa vaellusta, luentoja, viikinkilaivan ja pakopelejä.

12.–20. syyskuuta on tarjolla tietokilpailu 3,5 kilometrin pituisella Bergön eteläisellä vaellusreitillä. Kaikenikäiset voivat osallistua ja voittaa hienoja palkintoja.

Maanantaina 14. syyskuuta valokuvaaja Rasmus Söderholm esittelee kuvia otsikolla ”Kulttuuri ja luonto – Merenkurkku 20 vuotta” Bergön seurakuntakodissa. Keskiviikkona 16. syyskuuta Per-Erik Berglund kertoo väylistä, luotsi- ja pelastusasemista sa-massa paikassa. Molemmat tilaisuudet ovat ilmaisia.

Tiistaina 15. syyskuuta Ann-Sofi Backgren luennoi ”Vahvasta papista” ja torstaina 17. syyskuuta Christoffer Björklund näyttää ”Merenkurkun sanoin ja kuvin” Maalahden kunnantalolla. Molemmat maksavat 15 euroa ja vaativat ilmoittautumisen Maalahti-Korsnäsän kansalaisopiston kautta. Perjantaina 18. syyskuuta on toimintailtapäivä Bredhällanissa: viikinkilaiva Stor-mögha, uusi ponttonisauna, pakopeli ”The Eagle has Landed” ja minigolf. Lauantaina 19. syyskuuta Bergön saaristomarkkinat ja sunnuntaina 20. syyskuuta opastettu retki luonnonoppaan Tuija Warénin kanssa.

Tule juhlimaan ainutlaatuista perintöämme!

Lähde: malax.fi

Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset: <https://www.malax.fi/nyheter/fira-varldsarvsveckan-i-malax-1220-9>

MAAILMANPERINTÖ

ALVAR AALTO

Suomalainen arkkitehtuuri teki historiaa – Alvar Aallon

UUTISET

UUDET EUROSETELIT

Millaiset ovat tulevaisuuden eurosetelit?

Nyt jokainen voi vaikuttaa

FRANKFURT, 23.7.2026 – Haluaisitko nähdä tulevissa euroseteleissä Beethovenin, Marie Curien ja Leonardo da Vincin, vai mieluummin Euroopan joet ja linnut? Euroopan keskuspankki (EKP) on avannut koko euroalueen asukkaille verkkokyselyn, jossa voi kertoa mielipiteensä uusien euroseteleiden ulkoasusta. Kysely on avoinna 21. syyskuuta 2026 asti.

EKP esittelee yhteensä kymmenen finalistiluonnosta, jotka jakautuvat kahteen teemaan: ”Eurooppalainen kulttuuri” sekä ”Joet ja linnut”. Uudistuksen tavoitteena on tehdä seteleistä entistä turvallisempia, helpommin tunnistettavia ja samalla kuvastaa paremmin Euroopan yhteisiä arvoja ja monimuotoisuutta. Nykyiset eurosetelit otettiin käyttöön vuonna 2002, joten kyseessä on niiden ensimmäinen kokonaisuudistus.

Kun kansalaisten mielipiteet on kerätty, EKP neuvosto valitsee lopullisen mallin vuoden 2026 loppuun mennessä. Uudet setelit eivät kuitenkaan tule käyttöön vielä heti, sillä niiden valmistelu, testaus ja tuotanto vievät useita vuosia. Nykyiset eurosetelit säilyvät täysin käyttökelpoisina myös uudistuksen jälkeen.

Suomalainen graafikko Ville Tietäväinen on tehnyt ehdotuksen uusiksi seteleiksi. Hänen ehdotuksensa voi katsoa Euroopan keskuspankin uusien setelien sivulla, URL-osoite alla. Tämän sivun kuvat esittävät yhtä toimituskuntamme suosikkisarjoista, jonka on suunnitellut Jan Robert Dünnweller. Äänestä täällä ennen 21. syyskuuta 2026.

<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2026/html/ecb.pr260723~c2d43f9170.en.html>

Kuvat:
Copyright 2026, Euroopan keskuspankki
Lähde: Euroopan keskuspankki (EKP), tiedote

UUTISET

kohteet Unescon maailmanpe-rintöluetteloon

Suomi sai uuden maailmanperintökohteen, kun Unesco hyväksyi Alvar Aallon arki-ki-tehtuurikokonaisuuden maailmanperintöluetteloon. Päätös tehtiin Unescon maailmanperintökomitean kokouksessa Pariisissa heinäkuussa 2026.

Maailmanperintökokonaisuuteen kuuluu 15 kohdetta, joista 13 sijaitsee Suomessa, yksi Saksassa ja yksi Ranskassa. Ne edustavat Aallon ainutlaatuista tapaa yhdistää moderni arkkitehtuuri, luonnonvalo, ihmisen mitta-kaava ja käytännöllisyys.

Seinäjoen kirkko, ”Lakeuden Risti”

Mukana ovat muun muassa Helsingin Finlandia-talo, Seinäjoen kirkko ympäristöineen, Paimion parantola, Noormarkun Villa Mairea, Säynätsalon kunnantalo sekä Aalto-yliopiston kampus Espoossa. Kohteet ovat jo vuosikymmeniä houkuttelleet arkkitehtuurin ystäviä eri puolilta maailmaa, ja maailmanperintöstatus lisää niiden kansainvälistä näkyvyyttä entisestään.

Säynätsalon kunnantalossa vierailee 3000 arkkitehtuurin ystävää joka vuosi

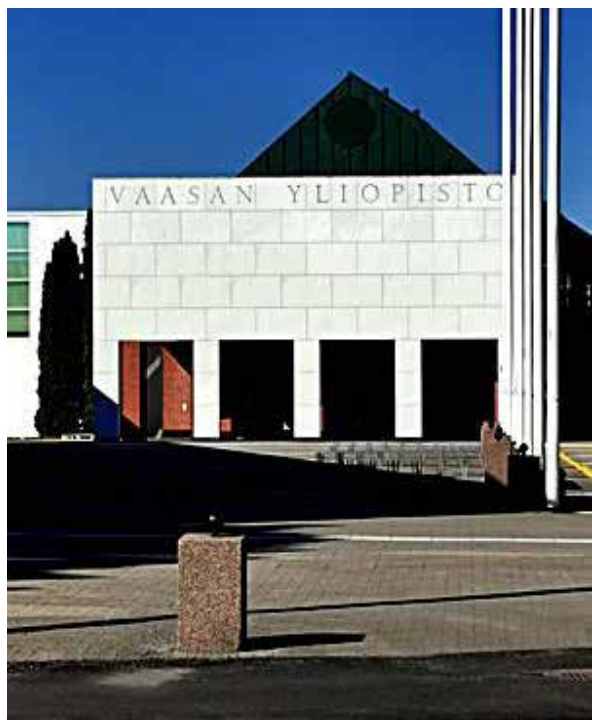
Alvar Aalto (1898–1976) tunnetaan yhtenä modernin arkkitehtuurin merkittävimmistä vaikuttajista. Hänen rakennuksissaan korostuvat luonnonmateriaalit, valo, toimivuus ja ihmisläheisyys – piirteet, jotka ovat tehneet suomalaisesta arkkitehtuurista tunnetun maailmanlaajuisesti.

Unescon päätös on merkittävä kulttuurinen tunnustus Suomelle. Samalla se velvoittaa vaalimaan kohteita tuleville sukupolville ja vahvistaa Suomen asemaa kansainvälisen kulttuurimatkailun kohteena.

Lähde: UNESCO World Heritage Centre, The Architecture of Alvar Aalto – A Human Dimension to the Modern Movement, heinäkuu 2026

VAASAN YLIOPISTO

**Kun kriisi iskee,
Suomi saattaa tarvita
vapaaehtoisiaan – Vaasa
johtaa merkittävää
tutkimusta**

Mitä tapahtuu, kun yhteiskuntaa järkyttää vakava kriisi? Silloin ei ole vain viranomais-ten oltava valmiita. Tuhannet vapaaehtoiset ja yhdistykset voivat muodostua ratkaisevaksi resurssiksi.

Nyt niiden merkitystä tutkitaan uudessa kansallisessa tutkimushankkeessa, jota johtaa Vaasan yliopisto. KAMUT-hanke on saanut tilauksen pääministerin kanslian toimesta, ja se analysoi, miten kansalaisjärjestöt voivat edistää Suomen kattavaa turvallisuus- ja kriisivalmiutta. Tutkimuskonsortioon kuuluvat Vaasan yliopisto, Laurean ammattikorkeakoulu, VTT, Pellervon taloustutkimusinstituutti PTT ja Lapin yliopisto. Tutkijat haluavat muun muassa selvittää, milloin organisaatiot voivat auttaa viranomaisia, miten heidän valmiutensa toimii ja mitä resursseja on todellisuudessa käytettävissä kriisin aikana. Organisaatioiden ponnistelujen taloudellinen arvo on myös arvioitava. Tärkeä kysymys on myös laki: millaisia mahdollisuuksia ja rajoituksia perustuslaki asettaa kansalaisjärjestöjen osallistumiselle? Projektii yhdistää dokumenttitutkimukset, haastattelut, kyselyt ja työpajat. Tuloksia voidaan käyttää, kun Suomi kehittää valmiuttaan tuleviin häiriöihin ja kriiseihin. Projektii alkoi kesäkuussa 2026 ja jatkuu kesäkuuhun 2027 asti. Työtä johtaa tutkimusjohtaja Petri Uusikylä Vaasan yliopistossa. Aika ja paikka: Tutkimushanke toteutetaan valtakunnallisesti kesäkuusta 2026 kesäkuuhun 2027, ja Vaasan yliopisto toimii koordinaattorina.

Lähde: Vaasan yliopisto

VAASAN YLIOPISTO

Voiko peli auttaa Suomea selviytymään seuraavasta kriisistä? Kyllä – ainakin tämä on ajatus uuden yhteistyön

taustalla Vaasan yliopiston ja Maanpuolustuskorkeakoulun välillä

12. elokuuta yliopistojen rehtorit allekirjoittivat yhteistyösopimuksen Vaasassa. Tavoitteena on pitkäaikainen yhteistyö tutkimuksessa, koulutuksessa sekä kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kehittämisessä.

Ensimmäinen konkreettinen projekti on nimeltään T-REX – Training, Research and Exercise. Kyse on peli- ja koulutusympäristön kehittämisestä, jossa erilaisia kriisejä ja häiriöitä voidaan simuloida. Opiskelijoiden, tutkijoiden ja päätöksentekijöiden tulisi voida harjoitella päätöksentekoa, kun tilanne muuttuu nopeasti ja tieto on puutteellista. Kyse ei siis ole tietokonepeleistä viihteen vuoksi. Pelejä ja simulaatioita käytetään edistyneinä työkaluina strategioiden testaamiseen, heikkojen lenkkien havaitsemiseen ja eri päätösten seurausten selvittämiseen.

Maanpuolustuskorkeakoulu tarjoaa pääasiassa tietoa puolustuksesta, sotapeleistä ja sotilassimulaatioista. Vaasan yliopistolla on vahva asiantuntemus muun muassa resilienssissä, valmiudessa, johtajuudessa, taloudessa ja teknologiassa. T-REX:iä voidaan käyttää myös Vaasan yliopiston uudessa kansainvälisessä maisteriohjelmassa Preparedness and Resilience, joka alkaa syksyllä 2026.

Yhteistyö tiivistyy syksyn aikana, ja pitkän aikavälin tavoitteena on kansainvälinen tutkimus- ja koulutusverkosto. Aika ja paikka: Yhteistyösopimus allekirjoitettiin Vaasassa 12. elokuuta 2026. T-REX-työ jatkuu syksyllä 2026 ja sen jälkeen. Lähde: Vaasan yliopisto, 14.8.2026.

TAMPEREEN YLIOPISTO

Unohda kallis biologinen ikätesti? Vaaka ja mittanauha voivat kertoa enemmän

Kuva: Sari Laapotti/Tampereen yliopisto

Voiko terveydentilan tulevaisuutta arvioida ilman kallista laboratoriotestiä? Tampereen yliopiston tutkimuksen mukaan yllättävän paljon tietoa saa edelleen varsin arkisilla välineillä.

Tutkimuksessa painoindeksi, vyötärön ympäryys, tupakointi ja alkoholinkäyttö ennustivat keski-ikäisten myöhempää sairastavuutta paremmin kuin tutkimuksessa mukana olleet epigeneettiset biologisen iän mittarit.

Epigeneettisillä niin sanotuilla biologisilla kelloilla pyritään arvioimaan, kuinka vanhoja ihmisen solujen ja kudosten biologiset ominaisuudet ovat. Niitä tarjotaan nykyisin myös kuluttajille, ja testit voivat maksaa satoja euroja.

Tutkimuksessa hyödynnettiin laajaa LASERI-seurantatutkimusta. Mukana oli 1108 henkilöä, jotka olivat tutkimuksen alkaessa 34–49-vuotiaita ja joita seurattiin 7–9 vuoden ajan.

Tutkijoiden viesti on varsin maanläheinen: ennen

kuin maksaa hienolta kuulostavasta biologisen iän mittauksesta, kannattaa ehkä katsoa painoa, vyötäröä ja omia elintapoja.

Lähde: Tampereen yliopisto, 18.8.2026

TURUN YLIOPISTO

**Punkkipankissa jo 20 000
ötökkää – loppukesä voi tuoda yllätyksiä**

Suomalaiset ovat lähettäneet tutkijoille jo 20 000 puutiaista. Turun yliopiston Punkki-pankki-keräys jatkuu vuoden loppuun, mutta loppukesällä tutkijoita kiinnostavat erityisesti Suomessa harvinaisemmat puutiaislajit.

Katseet kohdistuvat muun muassa Hyalomma-suvun puutiaisiin sekä Dermacentor reticulatus-lajiin. Hyalomma-puutiaisia kulkeutuu Suomeen esimerkiksi muuttolintujen mukana. Lämpiminä kesinä yksilöt voivat selviytyä pidemmälle kehityksessään. Aikuisia Hyalomma-yksilöitä havaittiin Helsingissä ensimmäisen kerran kesällä 2024.

Tavallisten puutiaisten kausi jatkuu pitkälle syksyyn, ja määrät ovat usein suurimmillaan elosyyskuussa. Siksi myös loppukesän löydöillä on tutkijoille merkitystä.

Puutiaisen voi lähettää tutkimukseen Punkkipankin ohjeiden mukaisesti. Pieni otus voi näin päätyä tutkijan työpöydälle – eikä vain omaan sukkaan.

Lähde: Turun yliopisto, 13.8.2026.

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Kävelyvauhti paljastaa yllättävän paljon – ripeät seniorit liikkuvat enemmän

Reipas askel näyttää kulkevan käsi kädessä aktiivisemmän arjen kanssa. Jyväskylän yliopiston tutkimuksessa seurattiin noin 300ä kotona asuvaa 75–85-vuotiasta neljän vuoden ajan. Tulokset osoittivat, että fyysisen aktiivisuuden energiankulutus väheni seurannan aikana keskimäärin noin 17 prosenttia. Tutkijat havaitsivat myös yhteyden kävelynopeuden ja arkiaktiivisuuden välillä: nopeammin kävelevät olivat keskimäärin aktiivisempia kuin hitaammin liikkuvat.

Kävelynopeus voi siis olla yksinkertainen toimintakyvyn mittari, vaikka se ei yksin kerro koko totuutta. Myös ympäristö vaikuttaa siihen, kuinka helposti ihminen liikkuu.

Tutkimuksessa aktiivisuutta mitattiin kehoon kiinnitetyillä sensoreilla sekä sykkeen avulla. Sykemittaus voi paljastaa myös esimerkiksi kantamisen ja nostamisen kaltaista tekemistä, joka ei aina näy tavallisessa liikeanturissa.

Lähde: Jyväskylän yliopisto, 25.8.2026.

MAUKASTA JA TERVEELLISTÄ

TYRNI

Tyrni – Maailman terveellisin marja

kasvava piikikäs pensas, on todellinen luonnon oma superfood. Vaikka se ei ole yhtä suosittu kuin monet muut kotimaiset marjat, se on varsinainen vitamiinipommi, jonka terveysvaikutukset ovat hämmästyttäviä.

Tyrnin historia juontaa juurensa kauas Aasiaan, missä sitä on pitkään pidetty arvokkaana lääkekasvina. Vaikka tyrniä syödään Suomessa määrällisesti vähän, se on hiljalleen vakiinnuttanut asemansa yhtenä terveellisimmistä marjoista maailmassa.

Piikikäs mutta hyödyllinen

Tyrni (*Hippophae rhamnoides*) on kotoisin Aasiasta, ja se on ollut tärkeä osa perinteistä lääketiedettä Kiinassa ja Venäjällä. Suomessa tyrni kasvaa luonnonvaraisena lähinnä Pohjanlahden rannikoilla, missä se kukoistaa kivikkoisilla ja aurinkoisilla alueilla. Tyrni on kaksikotinen kasvi, eli hede- ja emikukat sijaitsevat eri yksilöissä, mikä tarkoittaa, että marjoja tuottavien pensaiden läheisyydessä on oltava hedepensaita pölytyksen onnistumiseksi.

Tyrni on sitkeä ja vaatii runsaasti valoa kasvaakseen, mutta se ei ole vaativa ravinteiden suhteen. Sen juurinytyissä elävät bakteerit sitovat ilmasta typpeä, mikä auttaa pensasta selviytymään karuissa olosuhteissa. Tämä tekee tyrnistä erinomaisen kasvin muun muassa eroosioherkkien rinteiden maaperän sitomiseen.

Tyrnin ravintoarvot – Todellinen Terveyspommi

Tyrni on tunnettu erityisen korkeasta C-vitamiinipitoisuudestaan. Sadasta grammasta tyrniä saa jopa 10-20 appelsiinin verran C-vitamiinia, mikä tekee siitä yhden tehokkaimmista C-vitamiinin lähteistä. Tyrnin terveyshyödyt eivät kuitenkaan rajoitu vain tähän; se sisältää myös runsaasti monitydyttymättömiä rasvahappoja, jotka ovat elintärkeitä sydämen ja verisuoniston hyvinvoinnille.

Tyrniöljy, joka saadaan marjan siemenistä ja kuorista, on erityisen ravitsevaa. Se sisältää runsaasti E-vitamiinia, joka on tärkeä antioksidantti. Tyrniöljyn on todettu alentavan sekä kokonaiskolesterolia että LDL-kolesterolia, mikä tekee siitä hyvän lisän sydän-terveyttä edistävään ruokavalioon. Lisäksi tyrnissä on monipuolinen vitamiinivalikoima, mukaan lukien A- ja B-ryhmän vitamiineja, sekä mineraaleja kuten kaliumia, magnesiumia ja rautaa.

Tyrni ruokapöydässä – Monipuoliset käyttötavat

Vaikka tyrnimarjat tunnetaan terveysvaikutuksistaan, niiden käyttö kotikeittiössä on edelleen melko

vähäistä. Tyrnin kirpeä maku voi olla haastava monelle, mutta oikein käsiteltynä siitä saa monipuolisen raaka-aineen niin makeisiin kuin suolaisiin ruokiin. Perinteisin tapa käyttää tyrniä on puristaa siitä mehua, mutta myös kuoret ja siemenet kannattaa hyödyntää. Kuoret sisältävät runsaasti kuitua, ja jäljelle jäänyt osa mehustamisen jälkeen voidaan sekoittaa esimerkiksi leipätaikinaan tai puuroon.

Tyrnin kirpeä maku sopii erinomaisesti yhteen makeiden hedelmien, kuten omenan tai persikan kanssa. Sitä voi käyttää hillojen ja marmeladien valmistukseen, tai sekoittaa smoothieihin tuomaan lisäpotkua. Lisäksi tyrnistä valmistettu jauhe on helppo lisätä välipaloihin, jogurtteihin tai pirtelöihin tuomaan ravintoaineita päivän mittaan. Erityisesti riistaruoalien kanssa tyrni on erinomainen makupari, ja sen voimakas aromi täydentää hyvin täyteläisiä makuja.

Tyrnin ainutlaatuisuus

Vaikka tyrniä ei syödä suuria määriä, sen vaikutus terveyteen on merkittävä. Tyrnin marjojen ravinteet kehittyvät pitkän kasvukauden aikana, mikä tekee niistä erityisen arvokkaita. Tyrnin C-vitamiini- ja antioksidanttipitoisuus tekevät siitä marjan, joka ei ole vain herkullinen lisä ruokavalioon, vaan myös todellinen terveyspommi. Maailman terveellisin marja – titeli, joka on tyrnille ansaittu.

Vaikka tyrnin poimiminen ja käyttö saattaa vaatia hieman enemmän vaivannäköä kuin muiden marjojen, sen hyödyt ovat vaivan arvoisia. Se on marja, joka tarjoaa paljon enemmän kuin pelkän suupalan – se on luonnon oma apteekki, täynnä voimaa ja vitalisuutta, joka auttaa ylläpitämään terveyttä ja hyvinvointia. Olipa se sitten osana aamupalaa, välipalaa tai illallista, tyrni on marja, joka ansaitsee paikkansa ruokapöydässäsi.

ILMASTONMUUTOS

KLI-FI-KIRJALLISUUS

”Entä jos” – Maja Lunden ”Sininen” maalaa pelottavan läheisen tulevaisuuden, jossa Etelä-Eurooppa palaa ja janoaa

Espanjalaiset pakenevat pohjoiseen. Bordeauxista on tullut pakolaisleiri. Eikä vettä ole tarpeeksi meille kaikille. Maja Lunden romaani "Blue" on ilmastofiktio mestarillinen varoitushuuto – ja se tuntuu ajankohtaisemmalta kuin koskaan.

Maja Lunde – norjalainen, joka järjestytti maailmaa

Maja Lunde on norjalainen kirjailija, käsikirjoittaja ja lastenkirjailija, joka asuu Oslossa. Hänen läpimurtonsa aikuiskirjailijana tapahtui kansainvälisesti menestyneessä romaanissa "The History of Bees" (2015), joka myi Norjassa 150 000 kappaletta ja Saksassa jopa 400 000 kappaletta. Tämä oli alku yhdelle pohjoismaisen kirjallisuuden kunnianhimoisimmista projekteista: The Climate Quartet – neljä romaania, jotka kuvaavat ilmastomuutoksen seurauksia ihmiskunnalle eri näkökulmista.

"Blå" on kvartetin toinen osa ja julkaistiin vuonna 2017 norjaksi. Lunde on kirjoittanut käsikirjoituksia elokuviin ja televisioon sekä julkaissut useita kirjoja lapsille ja nuorille, mukaan lukien sarjat The World's Best Gang ja Battle. Mutta juuri Climate Quartet on nostanut hänet Skandinavian luetuimpien ja arvostetuimpien nykykirjailijoiden joukkoon.

Mitä kli-fi on – ja miksi sillä on merkitystä?

"Kli-fi" – ilmastofiktio – on kirjallisuuden genre, joka on kasvanut räjähdysmäisesti 2000-luvulla. Se kuvaa ilmastomuutoksen seurauksia yksilöille, yhteisöille ja ekosysteemeille usein lähitulevaisuudessa, joka tuntuu epämiellyttävän uskottavalta. Toisin kuin klassinen tieteiskirjallisuus, -fi harvoin kertoo avaruudesta tai roboteista – se kertoo meistä, tästä hetkestä, huomista.

Genressä on edelläkävijöitä kuten Barbara Kingsolverin "Flight Behaviour", Richard Powerin "The Overstory" (Pulitzer-palkinto 2019) ja Margaret

Maja Lunde 2023
Amrei-Marie
Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Atwoodin "MaddAddam"-trilogia. Mutta Lunde on antanut genrelle välittömän, inhimillisen kasvot – ja kerronnallisen äänen, joka ulottuu ilmastoon sitoutuneen kirjakerhon ulkopuolelle laajalle yleisölle.

Juoni: 2041 – Etelä-Euroopassa palaa

Blue kerrotaan kahdessa aikakaudessa. Nykyhetkessä – vuonna 2017 – lukija seuraa Signea, ympäristöaktivistia ja yksinmerimiestä, joka palaa kotikaupunkiinsa järjestämään mielenosoituksen. Hänen kotikaupunkinsa on muuttunut, samoin ilmasto. Blåfonna-jäätikkö on sulamassa pois, samalla kun sitä leikataan vähitellen pois ja myydään yksinomaan ravintoloille. Liikeidean takana oleva mies on Signen lapsuudenrakas – ja romaani kantaa syvästi henkilökohtaista tarinaa petoksesta, rakkaudesta ja menetyksestä.

Samanaikaisessa tulevaisuuden suunnitelmassa – 2041 – Espanja ja Etelä-Ranska ovat muuttuneet aavikoiksi. Yhteiskunta hajoaa. Ihmiset pakenevat pohjoiseen. Pakolaisleirejä perustetaan ilmastopakolaisten tulvan käsittelemiseksi, mutta niiden resurssit vähenevät vähitellen kasvavan epätoivoisten pakolaisten paineen alla.

David ja hänen tyttärensä Lou ovat paenneet Bordeaux'hun sen jälkeen, kun heidän kotinsa tuhoutui kauheassa tulipalossa. He toivovat löytävänsä Davidin vaimon Annan ja vastasyntyneen pojan Augustin, joista he ovat eronneet. David kamppailee ollakseen vahva tyttärensä vuoksi, kun pakolaisleirin tarvikkeet alkavat loppua. Ainoa asia, joka pitää heidät pinnalla kauheassa kuumuudessa ja kuivuudessa, on hylätty purjevene, jonka he löysivät läheltä ja jonka kyydissä oli norjalaisia tavaroita.

David ja Lou – isä ja tytär maailmaa vastaan

David on mies, joka tuntee itsensä liian nuoreksi isäksi, mutta katastrofin olosuhteet ovat tehneet hänestä tyttärensä vastuullisen ankkurin. Romaani keskittyy ilmastomuutoksen todellisuuteen isän ja

tyttären silmin. David ei ole perinteisessä mielessä sankari – hän pelkää, epäilee itseään ja tekee virheitä. Juuri tämä tekee hänestä inhimillisesti uskottavan.

Lou on romaanin vahvin ääni – lapsi, joka kysyy aikuisten kysymyksiä ja joka näkee maailman selkeydellä, joka satuttaa. Hänen suhteensa isäänsä on romaanin emotionaalinen ydin.

Signe – vanhempi kamppailu, ikuinen kysymys

Romaani alkaa preesensissä, kun norjalainen iäkäs nainen lastaa purjeveneensä ja lähtee Norjasta. Signen kasvatustarina norjalaisen vuonon varrella sijaitsevassa kylässä osoittaa, kuinka jokea käytetään modernin yhteiskunnan rakentamiseen ja kuinka luonnonarvot lähes luonnostaan tulevat toissijaiseksi.

Signe edustaa sukupolvea, joka tiesi – taisteli, varoitti eikä tullut kuulluksi. Hänen tarinansa kertoo menetetyistä rakkaudesta, luonnon menetyksestä ja henkilökohtaisesta hinnasta, joka syntyy pakkomielleisenä oikeamielisen asian puolesta. Rinnakkainen tarina näyttää, että Signe lastaa veneensä ja lähtee liikkeelle – symbolinen käsittely, jonka merkitys vähitellen saa itsensä lukijan edetessä.

Kahden tarinan – vuosien 2017 ja 2041 – välinen yhteys paljastuu hitaasti ja taiteellisesti, tavalla, joka on tyyppistä Lunden rakenteelliselle taidolle.

Kuinka todennäköistä tämä oikeasti on?

Kivulias vastaus on: hyvin todennäköinen. YK:n ilmastoraportit ja kaikki ilmastotutkijat, jotka ovat ottaneet kantaa asiaan, varoittavat, että Etelä-Euroopassa lämpötila ja kuivuminen lisääntyy. Kesällä 2023 metsäpalot riehuivat Espanjassa, Kreikassa ja Etelä-Ranskassa tavalla, joka tuntui otetun dystooppisesta romaanista. Välimeren maat ovat jo kokeneet ennätyksellisiä kuivuuksia, massaevakuointeja ja vesipulaa, jotka aiheuttavat poliittisia konflikteja.

Lunde ei kirjoita spekulatiivisesti – hän kirjoittaa ekstrapolatiivisesti. Hän ottaa tieteellisiä ennusteita ja kysyy: jos tämä jatkuu, miltä vuosi 2041 näyttää? Vastaus on pelottavan lähellä nykyhetkeä.

"Sinisen" ilmastofiktio mestariteos

Verrattuna muihin kli-fi-klassikoihin "Blue" erottuu monella tapaa. On helppo kyllästyä ilmastokysymyksen mediavirtaan, tulla välinpitämättömäksi tai masentuneeksi. Siksi kirja kuten Blue on erityisen tärkeä. Se sisältää paljon pohdittavaa maan ilmastosta, mutta Maja Lunde välttää kaiken moraalisen saarnan tai syytelyn vihjeen.

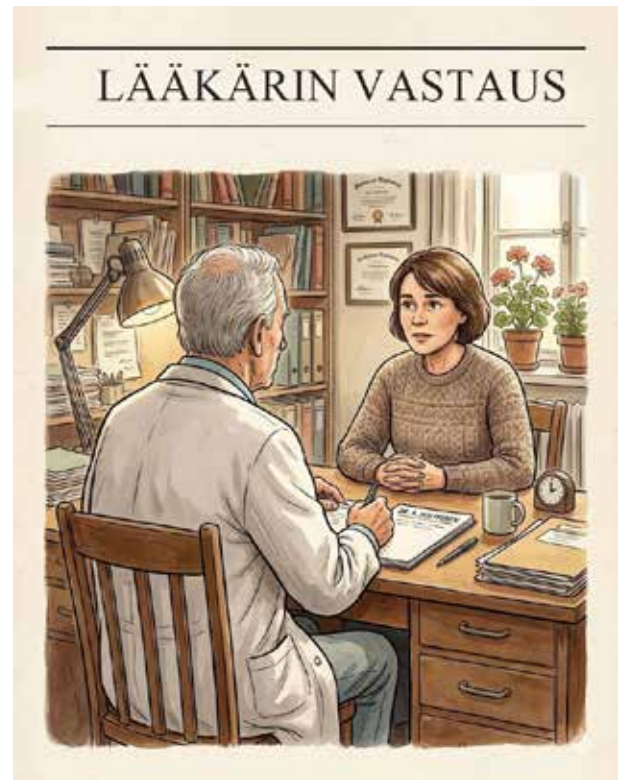
Siinä missä Powerin "The Overstory" on ekologisesti ja älyllisesti syvälle sukeltava, Lunde on läheisesti inhimillinen. Missä Atwood on satiirinen ja dystooppinen, Lunde on lämmin ja surullinen. "Blue" on "entä jos" -tarina, joka elää pitkään kirjan lukemisen jälkeen.

Siinä on ilmastofiktio vahvuus parhaimmillaan: ei pelästyttää passiivisuutta, vaan ottaa huomioon oivallus empatian kautta.

Maja Lunde: "Sininen". Luonto ja kulttuuri, 2018. Käännös: Lotta Eklund.

LÄÄKÄRI VASTAA

Ebola

Kysymys: *Virukset eivät kunnioita rajoja, kuten on viime aikoina nähty siitä, että ebolaepidemia on levinnyt Kongon rajojen ulkopuolelle. Kaikista toimenpiteistä huolimatta näyttää siltä, että epidemia muuttuu yhä vakavammaksi. Näyttää siltä, ettei ole tehokasta hoitoa eikä rokotetta. Voisitko kertoa meille Ebolasta, miten se leviää, mitkä ovat oireet ja ennen kaikkea, mikä on riski sen leviämislle Eurooppaan ja Suomeen? Mitä voimme tehdä estääksemme sen leviämisen täällä?*

Vastaus: Ebola, yksi maailman pelätyimmistä viruksista, on saanut uudelleen vauhtia Keski-Afrikassa. Kongon demokraattisessa tasavallassa on laaja Ebola-epidemia, ja WHO raportoi tartunnan jatkuvasta leviämisestä yhä useammilla terveydenhuoltoalueilla. Uganda, joka myös kärsi, on sen sijaan julistanut epidemiansa suljetuksi.

Ebola on vakava virus-tauti, joka leviää pääasiassa suoran kosketuksen kautta veren ja muiden kehon nesteiden kanssa sairaalta henkilöltä tai äskettäin kuolleelta henkilöltä. Siksi se ei leviä yhtä helposti kuin influenssa tai COVID-19 tavallisen ilmateitsetteisen tartunnan kautta.

Ensimmäiset oireet voivat olla petollisen yleisiä: äkillinen kuume, voimakas heikkous, päänsärky sekä lihas- ja nivelkipu. Tämän jälkeen voi esiintyä ripulia, oksentelua ja nestehukkaa. Vaikeissa tapauksissa esiintyy verenvuotoa. Varhainen tehohoito nesteiden, elektrolyyttien ja komplikaatioiden hoito on erittäin tärkeää. On olemassa rokote eri

tyyppistä Ebolaa vastaan kuin nykyinen. Ervebo-rokote on hyväksytty Zairen Ebola-virusta vastaan, joka on yleisin Ebola-tyyppi. Nykyinen epidemia Kongossa puolestaan johtuu Bundibugyo Ebola-viruksesta, jolle ei ole vielä olemassa lisensoitua rokotetta tai erityistä hyväksyttyä hoitoa. Tutkijat työskentelevät siksi intensiivisesti rokotehdoikkaiden ja lääkkeiden parissa.

Entä Suomi?

Tässä tulee lohduttava osa. ECDC (Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskus) arvioi EU:n yleisväestön riskin hyvin pieneksi. Tartunta on vaikea vakiintua, koska se vaatii läheistä kontaktia, ja eurooppalaisilla terveydenhuoltojärjestelmillä on menettelytavat nopeaan havaitsemiseen, eristämiseen ja tartuntaketjujen jäljittämiseen.

Tämä ei tarkoita nollariskiä. Tuontitapausta voi tapahtua – mikä on jo tapahtunut Euroopassa – mutta suuren eurooppalaisen epidemian riski on hyvin pieni, ECDC:n mukaan.

Tärkein asia, jonka voimme tehdä, on siis olla paniikki, vaan valmistautuminen: aktiiviselta epidemia-alueelta palaavien ja kuumetta tai muita oireita saavien tulisi nopeasti ottaa yhteyttä terveydenhuoltojärjestelmään ja aina kertoa heille matkastaan ja mahdollisesta altistumisestaan. Terveydenhuollon ammattilaiset voivat sitten ryhtyä oikeisiin suojatoimiin alusta alkaen.

Ebola on hyvin vaarallinen virus – mutta se ei ole virus, joka helposti kulkeutuisi koko yhteiskunnan läpi. Suomelle valppaus on viisasta. Mutta meidän ei tarvitse pelätä. Ei todellakaan.

SYÖPÄ

Syöpäjärjestöt: Nämä kysymykset pohdituttavat syöpään sairastuneita eniten

SYÖPÄÄN SAIRASTUMINEN pysäyttää ja herättää monenlaisia kysymyksiä, joihin ei aina löydy vastauksia hoitoyksikön arjessa. Syöpäjärjestöjen tarjoama psykososiaalinen tuki on monelle sairastuneelle ja hänen läheisilleen korvaamaton apu.

Syöpäjärjestöjen Luoto-palveluun otetaan yhteyttä sadoin eri syin joka vuosi. Yhteydenottajia ovat paitisi potilaat itse myös heidän perheensä sekä ne, joita syöpä huolestuttaa. Palvelussa vastaavat syöpään perehtyneet terveydenhuollon ammattilaiset.

– Meihin yhteyttä ottavat kertovat huolistaan, jotka liittyvät diagnoosiin, hoitoihin, oireisiin, periytyvyyteen tai läheisen tilanteeseen. Moni kaipaa selkeyttä, tukea ja ihmistä, joka kuuntelee, kertoo Syöpäjärjestöjen psykososiaalisen tuen päällikkö Katja Tähkä.

Epävarmuutta diagnoosista ja hoidoista

Yleisimmät kysymykset liittyvät siihen, mitä oma diagnoosi tarkoittaa, miksi saman taudin saaneet voivat saada erilaisia hoitoja ja mitä epikriisin erikoissanat tarkoittavat. Usein kysytään myös syövän perinnöllisyydestä ja siitä, miten jaksaa, kun läheinen sairastaa. Lisäksi moni hakee tietoa kuntoutuskursseista ja jatkoseurannasta.

– Ennen kaikkea etsitään ymmärrystä siitä, mitä syöpä merkitsee juuri omassa elämäntilanteessa, Tähkä sanoo.

Tunteet pinnassa

Syöpään sairastuminen vaikuttaa koko elämään – arkeen, ihmissuhteisiin ja tulevaisuuden suunnitteluun. Jokainen reagoi sairauteen omalla tavallaan.

– Moni ottaa yhteyttä itkuisena, osa vihasena, toiset lamaantuneina. Kaikki tunteet ovat sallittuja. Ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa reagoida vakavaan sairauteen, Tähkä painottaa.

Luoto-palvelussa keskustelut käydään aina luottamuksellisesti. Palveluun voi ottaa yhteyttä matalla kynnyksellä ja halutessaan myös anonymisti. Palvelu on maksuton, eikä se vaadi lähetettä.

Kuunteleminen auttaa jäsentämään

Luoto-ammattilaisten tehtävä on kuunnella, kysyä ja auttaa jäsentämään ajatuksia. Tähkän mukaan jo

puhuminen tuo usein helpotusta.

– Yhdessä etsitään selkeyttä ja keinoja, jotka auttavat selviytymään uudessa elämäntilanteessa. Usein jo se, että saa puhua ja joku aidosti kuuntelee, tuo helpotusta, hän kertoo.

Keskustelujen päätteeksi moni kiittää siitä, että joku pysähtyi kuuntelemaan ja selitti asiat ymmärrettävästi. Syöpäjärjestöjen mukaan juuri tämä – kuuluksi tuleminen – on monelle sairastuneelle tärkein tuki sairauden keskellä.

VESIROKKOROKOTUS

Vesirokko saa uuden vastustajan – aikuisille maksuton rokotus

Vesirokkoa pidetään usein harmillisena lastentautina, mutta aikuisena sairastettu tauti voi olla huomattavasti rajumpi. Nyt Suomessa vahvistetaan myös aikuisten suojaa. 1. elokuuta 2026 alkaen vesirokkorokotetta tarjotaan kansallisen rokotusohjelman kautta aikuisille, joilla ei ole suojaa sairastetun taudin tai aiempien rokotusten perusteella.

Rokote tarjotaan vuonna 2005 tai sitä ennen syntyneille, jotka eivät ole sairastaneet vesirokkoa eivätkä saaneet rokotusta. Rokote on maksuton ja vapaaehtoinen. Erityisen tärkeää suoja on henkilöille, joille ollaan aloittamassa voimakkaasti immuunipuolustusta heikentävää hoitoa, raskautta suunnitteleville sekä terveydenhuollon työntekijöille.

Vesirokko voi harvinaisissa tapauksissa aiheuttaa vakavia jälkitauteja, kuten keuhko- tai aivotulehduksen. Hyvinvointialueet vastaavat rokotusten käytännön järjestämisestä ja tiedottavat rokotuspaikoista.

Aika ja paikka: 1.8.2026 alkaen, rokotuspaikat ja käytännön järjestelyt ilmoittaa oma hyvinvointialue. Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL).

HEPATIITTI C

C-hepatiitti on väistymässä – Suomi etenee kohti historiallista tavoitetta

Vielä muutama vuosi sitten C-hepatiitti oli monelle hiljainen mutta vakava uhka. Nyt kehitys näyttää valoisammalta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan testaukseen ja hoitoon pääsy on parantunut selvästi, ja Suomi etenee hyvää vauhtia kohti tavoitetta poistaa C-hepatiitti merkittävänä kansanterveysongelmana vuoteen 2030 mennessä.

C-hepatiitti leviää veren välityksellä, yleisimmin yhteisten pistovälineiden kautta. Tauti voi pysyä oireettomana vuosia, mutta hoitamattomana se voi johtaa maksakirroosiin tai maksasyöpään. Nykyiset lääkkeet ovat kuitenkin erittäin tehokkaita: yli 95 prosenttia potilaista paranee muutaman kuukauden hoidolla.

Suomi panostaa nyt erityisesti matalan kynnyksen testaukseen, nopeisiin diagnostiikkamenetelmiin ja hoidon helpompaan saatavuuteen.

TAPAHTUMAT

TÄNÄÄN

KONSTRUNDAN

**Vaasan seudun ateljeet av-
aavat ovensa**

Tänä viikonloppuna taide tulee lähelle. Konstrundan avaa satoja ateljeita ja työtiloja ympäri Suomen – myös Vaasan seudulla.

Lauantaina ja sunnuntaina 5.–6.9.2026 klo 11–17 yleisö pääsee tutustumaan ammattitaiteilijoiden, käsityöläisten ja muotoilijoiden työskentelytiloihin. Vierailu on maksuton, ja samalla voi tavata tekijöitä sekä nähdä, missä taide todella syntyy.

Vuodesta 2008 järjestetty tapahtuma keräsi viime vuonna yli 35 000 kävijää. Tänä vuonna mukana on noin 427 taiteilijaa, käsityöläistä, muotoilijaa ja taideresidenssiä.

Vaasan seudulla avoinna on yli kymmenen kohdetta – tarjolla siis runsaasti nähtävää taiteesta ja käsityöstä kiinnostuneille.

Aika: 5.–6.9.2026 klo 11–17
Paikka: Vaasan seudun ateljeet ja työtilat sekä kohteet ympäri Suomen.
Hinta: Vapaa pääsy.
Källa: <https://www.konstrundan.fi/fi/alku/>

METEORIIHI

**Avaruuskivi muovasi mai-
seman – Meteoriihi auki
tänään klo 12-16**

Näyttely kertoo yli 520 miljoonaa vuotta vanhasta kraatterista – meteoriitin iskusta nykypäivän viljelymaisemaan ja Natura 2000 -alueeseen. Paikalta löytyvät observatorio, lintutorni, harvinaisia meteoriitteja, maatalouskoneita ja kahvila vanhassa riihiympäristössä. Aurinkokuntamalli ja kraatterimalli havainnollistavat avaruuden ihmeitä.
Tule kokemaan, kuinka taivas ja maa kohtaavat!
Lähde: <http://www.meteoriihi.fi>

SYYSKU

BOTNIA INDUSTRIAL DAY

**Teollisuuden jättimäiset
investoinnit tuovat Vaasaan
uuden teollisuustapahtu-
man – Botnia Industrial
Day 8.9.2026 kutsuu mu-
kaan kasvun ytimeen!**

Pohjanmaa kuohuu teollisuuden voimaa. Satojen miljoonien eurojen datakeskusinvestoinnit ja energiaklusterin miljardilukokan hankkeet muuttavat länsirannikkoa Suomen nopeimmin kasvavaksi teollisuusalueeksi. Nyt nämä mahdollisuudet kootaan yhteen katujen alle: Botnia Industrial Day järjestetään tiistaina 8. syyskuuta 2026 Vaasan kaupungintalolla klo 9–17.

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI
Tinakenkäyttö – musikaali
Kaija Koon elämästä

Romeo-näyttämöllä syttyy kantaesitysmusikaali Tinakenkäyttö. Kaija Koon elämästä ammentava teos yhdistää faktaa ja fiktiota, kasvua ja selviytymistä. Marco Bjurströmin ohjaus lupaa tuttuja hittejä, vahvoja tunteita ja näyttävää musikaalilohistoa – juuri sellais-ta, josta puhutaan vielä pitkään.
Ensi-ilta 10.9.26

LAPUA

**Lapuan Kansainvälinen Ur-
kufestivaali: Suomen suu-
rimmat urut saavat maail-
mantähtiä**

LAPPO, 14. syyskuuta 2025
Noin joka toinen vuosi. Lappon tuomiokirkossa. Suomen suurimman kirkkourkun kanssa. Sitten se tapahtuu: Lappo Kansainvälinen Urkufestivaali.
Esiintyvät urkutaiteilijat ovat maailman eliittiä. Järjestäjänä toimii Lappo Urku-

festivaaliyhdistys, joka ei varsinaisesti ker-
sku sillä – mutta ne, jotka tietävät, tietävät.
– Urut jylisevät ja kuiskaavat. Se on
elämys, joka kestää aikojaan.
Tarkista liput yhdistyksen verkkosivuilta.
Ja ole nopea – paikkoja on rajoitetusti,
äänimaailmaa on loputtomasti.
Lähde: Bothnia Classic

WASA TEATER

**”Tillsammans”-ensi-ilta
19.9.2026**

19. syyskuuta ”Tillsammans (Yhdessä)”
saa ensi-iltansa Wasa-teatterin päänäyt-
tämöllä Vaassa. Esitys perustuu Lukas
Moodyssonin tarinaan ja Maria Lundström
on dramatisoinut sen näyttämölle. Täällä
yleisö siirtyy asuinyhteisöön Tukholman
esikaupunkialueella – 1970-luvun idea-
lismin, musiikin, muodin ja yhteiskunnal-
lisen keskustelun keskellä.
Kaikki haluavat muuttaa maailmaa – mut-
ta kukaan ei tule toimeen
Kollektiivissa on suuria unelmia erilaisesta
elämäntavasta. Mutta kun erilaiset per-
soonallisuudet ja elämänvalinnat omaavat
ihmiset joutuvat jakamaan arkea, konflik-
tit syntyvät pian.
Kuva: Wasa Teater

KUNTSI

**Marja Pirilän Came-
ra Obscura avautuu
19.9.2026**

Syksyn hämärän saapuessa Vaasaan syt-
tyy Kuntsin modernin taiteen museossa
ainutlaatuinen valomagia. 19. syyskuuta
2026 avautuu laaja näyttely Marja Pirilä –
Camera Obscura, joka jatkuu 9. tammiku-
uta 2027 saakka.

STREETDANCE 24.9.2026
**Barokkimusiikki kohtaa
katutanssin – nuoret tans-
sijat tuovat klassikoille
uutta energiaa**

Barokkimusiikki saa aivan uuden il-
maisun, kun Vaasa Baroque kutsuu sinut
Breaking Baroqueen torstaina 24. syyskuu-
ta klo 19.15 Ritzissä Vaasassa. Tanssikoulu

Kipinän tanssijoiden kanssa tulkitaan
muun muassa Johann Sebastian Bachin,
Antonio Vivaldin ja Jean-Philippe Ra-
meaun teoksia katutanssissa, hip hopissa
ja show-tanssissa.
Koreografi Jenna Linnolahti on luonut osat
yhdessä nuorten tanssijoiden Micaella
Cornelion, Alissa Haatajan, Susanne
Hienonen, Kalle Lorenzin, Fiona Puskan
ja Benjamin Svahnin kanssa. Jazzlaulaja
Kaisa Sainio esittää barokkilauluja ja Vasa
Baroque Ensemble esittää viulisti Anthony
Marinin johdolla. Taiteellisen lavastuksen
on tehnyt Kajsa Dahlbäck.
Esitys kestää noin 45 minuuttia, sopii
kaikenikäisille, ja sen jälkeen käydään
taiteilijakeskustelu. Vaasan, Närpiön ja
Teuvan toisen asteen koulut voivat nähdä
sen kouluaikoina.
Liput: netticket.fi/vaasa-baroque-syksy-host-26 Lähde: vaasabaroque.com

LOKAKUU

KAUPUNGINORKESTERI

**Pepe Willberg 80 – suo-
malaisen musiikin leg-
enda saapuu Vaasaan
1.10.2026**

Motopark, Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Pepe Willberg täyttää tänä vuonna 80
vuotta, ja merkkipäivää juhlistetaan
myös Vaasassa. Torstaina 1. lokakuuta
2026 kello 18 Vaasan kaupungintalon
juhlasalissa kuullaan juhlaconsertti
Elämältä kaiken sain.

Willbergin ura alkoi jo 1960-luvulla,
joten lavalla on luvassa melkoinen
aikamatka suomalaisen kevyen
musiikin historiaan. Vaasan kaupung-
inorkesteria johtaa Satu Simola, ja
Willbergin rinnalla esiintyvät Pete
Nikkinen, Ako Kiiski, Leevi Leppänen
och Lauri Schreck.

Ohjelmassa kuullaan tuttua musiikkia
vuosikymmenten varrelta, ja iltaan
kuuluu myös tarinoita pitkän uran
vaiheista. 80 vuotta ja yli kuusi vuo-
sikymmentä musiikkia – siinä on jo
sellainen repertuaari, ettei illasta pi-
täisi aivan heti tulla pulaa laulettavista
kappaleista.

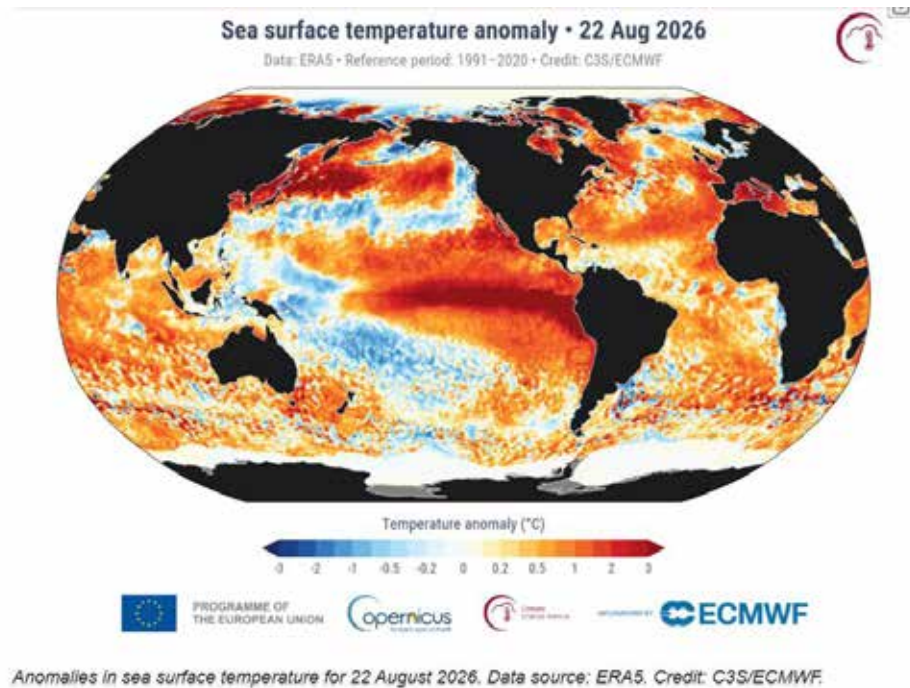
Paikka: Vaasan kaupungintalo, Senaa-
tinkatu 1, Vaasa.
Aika: 1.10.2026 klo 18.00.

RITZ

ILMASTONMUUTOS

MERIVESINEN LÄMPÖTILA

Maailman meret tekivät uuden lämpöennätyksen

Maailman meret ovat nyt kuumempia kuin koskaan mittaushistorian aikana. Copernicus-ilmastopalvelun mukaan maapallon jäätömän valtamerialueen keskimääräinen pintalämpötila nousi 21,1 asteeseen 22. elokuuta 2026. Edellinen ennätys, 21,09 astetta, mitattiin maaliskuussa 2024. Käytetty lämpötilasarja ulottuu vuoteen 1979.

Erityisen hälyttävää on ennätyksen ajankohta. Merien pintalämpötilat ovat tavallisesti korkeimmillaan maaliskuussa ja huhtikuussa, eivät elokuussa. Nyt uusi ennätys syntyi siis vuoden aikana, jolloin maailmanlaajuisen merialueen lämpötilan pitäisi olla jo laskusuunnassa. Myös aiempi elokuun ennätys, 20,98 astetta vuodelta 2023, jäi taakse.

Taustalla vaikuttaa vuosikymmeniä jatkunut ihmisen aiheuttama ilmaston lämpeneminen. Tilannetta voimistaa parhaillaan El Niño -ilmiö, joka kehittyy trooppisella Tyynellämerellä ja jonka odotetaan voimistuvan tulevina kuukausina.

ECMWF ilmastosta vastaava strategi-

nen johtaja Samantha Burgess pitää ennätystä selvänä varoitusmerkinä:

”Tämä ennätys on jälleen selvä merkki kasvavasta merien stressistä. El Niño lisää lämpöä järjestelmään, mutta se tapahtuu vuosikymmenten ihmisen aiheuttaman lämpenemisen päälle.”

Burgessin mukaan merellisten helleaaltojen päivien määrä maailmassa on jo yli kolminkertaistunut 1990-luvun alusta.

Lämpenevä meri voi kiihdyttää merenpinnan nousua, voimistaa rankkasateita ja joitakin myrskyjä sekä rasittaa meriluontoa. Lisäksi lämpimämpi meri sitoo hiilidioksidia tehottomammin.

Kyse ei siis ole vain yhdestä lämpimästä päivästä. Tutkijat seuraavat nyt tarkasti, jääkö ennätys hetkelliseksi vai jatkuuko poikkeuksellinen lämpö.

Lähde: Copernicus Climate Change Service, 24.8.2026

VENÄJÄ

VENÄJÄN UUTISIA

Kaikki sujuu suunnitelman mukaan ikuisessa kolmen päivän sodassa

Ironinen pakina vakavasta asiasta

MOSKOVA. Erityisen sotilasoperaatio, jonka alun perin oli tarkoitus valmistua kolmessa päivässä, on nyt ylittänyt 1 600 päivää. Se etenee tietenkin aikataulun mukaan ja sen odotetaan kestävän vielä kolme vuotta. Kaikki sujuu täsmälleen kuten pitääkin.

Bensiinipula on loistava esimerkki strategisesta nerokkuudesta. Jopa 70 prosenttia maan huoltoasemista kamppailee kysynnän täyttämiseksi. Moskovassa ja muissa kaupungeissa autotilijat jonottavat tuntikausia, joskus jopa päivän mittaisia tankkauksia varten – jos ylipäättään on mitään tankattavaa. Joillakin alueilla on otettu käyttöön 20–50 litran annos per auto. Tämä ei tietenkään ole kriisi. Kyseessä on hyvin suunniteltu kansallisen kestävyys ja yhteisen kurinalaisuuden harjoitus.

Kun maailman suurin öljyntuottaja joutuu tuomaan bensiiniä naapurimaista ja tyhjentämään strategiset varastonsa, se on vain lisätoiste siitä, kuinka

hyvin operaatio on harkittu.

Poltetaanko jalostamoja? Täysin suunnitelman mukaan. Ukrainalaiset droonit ovat systemaattisesti iskeneet tehtaalta toiselle – Kapotnya, NORSI, Perm, Afipsky ja monia muita. Bensiinin tuotanto on laskenut noin 25 prosenttiin. Tehtaat ovat pysähtyneet kuukausiksi. Mustat savupadat nousevat taivaalle Volgan alueen ja Siperian ylle. Tämä ei ole sabotaaasia. Se on edistynyt talousmodernisoinnin muoto, jossa tarpeettomat tuotantoyksiköt karsitaan kotimarkkinoiden vahvistamiseksi.

Varastojen ja logistiikkakeskusten palaminen noudattaa samaa logiikkaa. Wildberries-keskukset, ammusvarastot ja öljyterminaalit syttyvät tuleen ihailtavan säännöllisesti. Se luo työpaikkoja palokunnassa ja antaa väestölle elävän esimerkin siitä, mitä tapahtuu, kun ei pysy oikeassa maailmankuvassa. Ja väestölle opetetaan, että verkossa shoppailu on täysin tarpeetonta.

Laivojen upottaminen Mustallamerellä ja Azovinmerellä? Sekin on osa suunnitelmaa. Varjolvaston tankkerit ja rahtialukset saavat osuman, poltetaan ja uppoavat. Vienti keskeytyy, mutta se on vain väliaikainen harhautus kauppareiteille. Jokainen menetetty alus on askeleen lähempänä lopullista voittoa.

Kremlissä he ovat tyytyväisiä. „Kaikki sujuu suunnitelman mukaan“, toistetaan rauhallisella vakumuksella, jonka vain ne, jotka ovat nähneet 1 600 päivää menestystä, pystyvät. Operaatio on jo tuottanut historiallisia tuloksia: energian suurvalta polttoainepulalla, laivasto harjoittelee sukellusta ja kansa jonottaa kärsivällisesti pimeässä.

Kolme vuotta samaa taktista loistoa odottaa. Sitten kolmen päivän erikoisoperaatio saavuttaa vihdoin loogisen lopunsa – juuri kuten se aina oli tarkoitettu. Kaikki suunnitelman mukaan nerokkaan sotapäällikön ansiosta.

UKRAINE PRESIDENT

The President Discussed Ukraine’s Defense Needs and the Necessity of Progress in Diplomacy with Mark Rutte and Alexander Stubb

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy held phone calls with NATO Secretary General Mark Rutte and President of Finland Alexander Stubb.

The Head of State briefed them on the situation with Russian strikes, Ukraine’s defense needs, and preparations for meetings with envoys of the President of the United States.

“Mark and I see the need for progress in diplomacy in the same way, and the meetings taking place in the coming days

dymyr Zelenskyy said following his conversation with the NATO Secretary General.

The President thanked the partners for hearing Ukraine’s need to cover the gap in defense funding and for working on this.

Mark Rutte briefed the President on his conversations regarding the financing of the PURL initiative and the Patriot missiles Ukraine needs.

The Head of State thanked the President of Finland for keeping Ukraine front and center and for

greater security to both countries and peoples.

“We must do everything possible to end this insane Russian war and guarantee a normal life. We are working together,” Volodymyr Zelenskyy stressed following his conversation with the President of Finland.

Alexander Stubb assured him of Finland’s steadfast support for Ukraine and the peace process. The leaders coordinated their next steps.

Read more:
<https://www.president.gov.ua>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Albert Edelfelt
21.7.1854, Kiialan kartano, Porvoon mlk
18.8.1905, Haikko, Porvoon mlk
Portrait of Signe Kolster, 1899
Finnish National Gallery Collection / Ateneum Art Museum
Photo: Finnish National Gallery / Hannu Pakarinen

KOVINA AIKONA Kertomus Suomen viimeisten nälkävuo- sien ajoilta Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA Suomentanut Juhani Aho Osa 43

Totta kyllä — itsekkyyttä se oli, mutta suurfilosofin itsekkyyttä. Tapahtui, että kapteeni Thoreld tiluksillaan kävellessään koh- tasi kerjäläisvaimon parin lapsensa kanssa. Hän ei koskaan mennyt ohi kysymättä äidil- tä, mistä hän oli, ja kuuntelematta kertomusta köyhtymisen syystä, joka aina oli enemmän taikka vähemmän epäiltävä. Aina neuvoi hän nälkäiset pehtorin luo syömään, ja saattoi ta- pahtua sekin, että hän pudotti heidän koura- ansa kiiltävän kaksimarkkaisen.

Omissa silmissään hän oli kova köyhille, ja kun hän puhui siitä muille, niin muut luulivat hänestä samaa. Ja kuitenkin oli hänen sor-

miensa lomitse py- örinnyt markan rahoja ojennettuihin kouriin enemmän kuin mitä naapurit koskaan saivat tietää. Mutta sitä paitsi ei ketään osoitettu Herrasaa- resta pois ennen kuin olivat saaneet, mitä

tarvitsivat: leipäpalan ja silakan, kenties vä- hän perunoitakin — mutta tuo annettiin aina toisen kädellä eikä kapteenin itsensä. Sen tä- hden tuntui hänen hyväntekeväisyytensä vä- hän jäykältä ja kylmältä, hän tahtoi itse pysyä loitommalla ja kammosi ympäröimästä itse- ään kiittelevillä kylläisillä.

Eipä ihme, jos kapteeni Thoreldin hyvän- tekeväisyys siis oli huonommassa huudos- sa kuin niiden, jotka heltyneinä työttömien kurjuudesta koettivat puheilla ja töillä hätää

lieventää, vaikka he todellisesti tekivät vain puolet siitä, mitä kapteenin järkevä järjestel- mä sai aikaan. Hän tiesi itse sen vallan hyvin ja naurahti hiukan katkerasti ihmisparalle, joka asettaa säälin tunteen korkeammalle kuin todellisen avun. Mutta rouva von Blu- me alkoi, hänen syksymmällä Kotkaisissa käydessään, vastustaa häntä niin kiivaasti, että hän vältti keskustelua nälänhädästä, my- önsi, ettei hänellä ollut sääliä rinnassa — ja lahjoitti kotimatalla kymmenkunnan mark- kaa vastaan tuleville kerjäläisille.

Neiti Louise, joka rakastettavana, itseksensä tuumiskellen ja lapsellisena käyskenteli tä- män köyhyyden keskellä oikein käsittämättä maan hädän syytä tai suuruutta, oli saanut erikoisen henkilön osalleen, jota hän otti hoi- taakseen seitsentoista vuotiaan tytön koko hellyydellä. Muuten vaivasivat hänen aivoja- an kaikenlaiset ajatukset, jotka ennen olivat olleet hänelle vieraita, mutta jotka nyt vas- tustamattomasti tunkivat esille.

HUUMORI SATA VUOT- TA SITTEN

HIDAS JUNAA

Muutama suurnopeusjuna. Matkustaja: Sano, emmekö pääse kaupunkiin hieman nopeammin?

Stinsen: Voimme, mutta meidän pitäisi luultavasti ottaa juna mukaan.

TUHAT PUKAMAA

Kaksi nelivuotiasta tyttöä juttelee keskenään:

Ensimmäinen: Isäni on niin rikas, että hänellä on useita kivitaloja ja tehtaita.

Toinen: Eihän se mitään, mutta isoäidilläni on tuhat peräpukamaa.

KOSIJALLE PALKKIO

Tytär: — Isäni on luvannut antaa tuhannen markkaa, jos hän ei enää näkisi teitä.

Kosija (innostuen): — Niinkö, sanokaa pian, onko hän nyt konttorissaan?

UNETON VAIMO

— Kuinka vaimosi jaksaa?

— Huonosti, häntä vaivaa unettomuus. Palasinpa kotiin klo 3 tahi 4 aamulla, niin aina hän on valveilla.

PIENI EREHDYS

Runoilija Väliniemi (lihava kuin porho ja punainen kuin krapu): — Hyvä neiti! Tunnetteko ehkä runon „Sieluni on kirkas kuin satakielen kyynel?” Neiti Lemnienhaave: — Oi tunnen toki! Olen monesti kuvitellut näkeväni sen kalpean, riutuvan ja minulle rakkaan tekijän.

Runoilija Väliniemi: — No niin! Tämän runon olen minä kirjoittanut!

NOITAPUHE

Herra ja rouva Kilkki

ovat väitelleet siitä, onko maailma mennyt eteen- vai taaksepäin. Rouva, joka on jyrkkänä eteenpäinmenon kannalla sanoo kantansa todistamiseksi m.m.:

— Eikö ole nyt siinäkin suhteessa parempi, ettei noitaämmiä polteta roviolla?

Herra kuivasti: — No, onhan se hyvä sinulle. Sinä uskallatkin sen vuoksi vapaasti soittaa suutasi.

HUONO LAULU

— Mitä sait viimeisestä kappaleestasi?

— Ei mitään. Kukaan nainen ei halua laulaa sitä. Nimittäin kutsuin sitä Ah, jos olisin taas nuori.

Astronomic picture of the week:

Gemini South Captures Planetary Nebula CVMP 1

The international Gemini Observatory composite color image of the planetary nebula CVMP 1 imaged by the Gemini Multi-Object Spectrograph on the Gemini South telescope on Cerro Pachón in Chile.

Credit:

International Gemini Observatory/NOIRLab/NSF/AURA
Creative Commons Attribution 4.0 International License,

SYYSKUUN HOROSKOOPPI 2026

Syyskuun horoskooppi gluteenittomille tähdille

Oinas (21.3.–19.4.)
Ryntäät syyskuuhun kuin tulinen kipinä – suoraan leipäkoria vältellen. Ystävät ihailevat itsekuriasi, vaikka valkosipuli-leipä huutaa houkutusta.

Härkä (20.4.–20.5.)
Kodin ja lohturuokien kutsu on voimakas, mutta sisäinen gourmet löytää iloa uusista gluteenittomista resepteistä. Syyskuun motto: brownies voi yhä muuttaa elämän.

Kaksoiset (21.5.–20.6.)
Sosiaalinen kalenteri on täynnä menoja – onneksi hallitset taidon kysyä tarjoilijalta diskreetisti ristikontaminaatiosta. Charmisi ratkaisee kaikki ruokaongelmat.

Rapu (21.6.–22.7.)
Herkkä vatsasi kohtaa herkän sielusi. Tähdet lupaavat runsaasti gluteenittomia herkkuja juuri silloin, kun niitä tarvitset

eniten.

Leijona (23.7.–22.8.)
Kaikkien katseet ruokaillessa. Itseluottamuksella näytät, että gluteenittomuus ei ole rajoite – se on kulinaarinen seikkailu. Suosio taattu.

Neitsyt (23.8.–22.9.)
Tämä on sinun kuukautesi! Organisoititaitosi loistaa: merkitset jauhot, hallitset keittiön ja olet gluteenittomuuden velho. Ystävät pyytävät reseptejasi.

Vaaka (23.9.–22.10.)
Punnitset vaihtoehtoja kauramaitoon ja mantelimaidon välillä – tasapaino on kaikki kaikessa. Ei hätää, molemmat sopivat kekseihisi.

Skorpion (23.10.–21.11.)
Intohimo on teemana – myös gluteenittomassa pastassa. Syyskuu tuo intensiteettiä, mutta muista: kaikki pizzapohjakeskustelut eivät tarvitse terävyyttä.

Jousimies (22.11.–21.12.)
Seikkailut odottavat! Löydät uuden gluteenittoman kahvilan tai reseptin, joka tekee matkustamisesta turvallisem-

paa. Optimistisuutesi tarttuu kuin juurikin gluteeniton hapanjuuri.

Kauris (22.12.–19.1.)
Käytännöllinen kuten aina: välipalat mukana laukussa, gluteenittomat keksit autossa. Syyskuu palkitsee ennakkointisi stressittömillä retkillä.

Vesimies (20.1.–18.2.)
Innovaatio ohjaa ruokavalioitasi. Kikhernepannarit? Kukakaalipizzapohja? Tähdet taputtavat rohkeille kokeiluille – skeptikotkin pyytävät lisää.

Kalat (19.2.–20.3.)
Unelmoiva syyskuu tuo lohtua keitoista ja turvallisista leipävaihtoehtoista. Luota intuitiosi – se vie sinut kaikkein viihtyisimpiin gluteenittomiin kohtaamisiin.

Syyskuu todistaa: et tarvitse gluteenia loistaaksesi.

BLOGI- KIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Et simme bloggajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemustesi tai asiantuntemuksesi jakamista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoitatpa sitten paikallisista uutisista, kulttuurista, elämäntavasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on tervetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivälehdelle* on loistava tapa saada teksti laajemmin luetuiksi, tustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhteisöämme elinvoimaa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielellämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka merkityksellisille keskusteluille ja inspiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme innolla kuulevamme sinusta!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirretty 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansalliskirjasto (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiamuisin. mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs. Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lukijoilta

Erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com